

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**
Науково-технічна бібліотека

***Аналіз використання фонду соціально-
економічної літератури відділу книгозберігання***

(результати дослідження)

Івано-Франківськ

2014

УДК 025
ББК 78.35
А 64

У к л а д а ч: **Степашкіна Т. В.**

Відповідальна за випуск: **Пилип Я. А.**

Комп'ютерна верстка: **Костюк Л. З.**

А 64 Аналіз використання фонду соціально-економічної
Літератури відділу книгозберігання: результати
дослідження / підгот. Т. В. Степашкіна. – Івано-
Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2014. – с.

УДК 025
ББК 78.35

Науково-технічна бібліотека
ІФНТУНГ, 2014

Бібліотечний фонд є основою роботи будь-якої бібліотеки і являє собою зібрання різних документів, підібране відповідно до профілю бібліотеки, її завдань, інтересів і запитів читачів, організоване певним чином та зберігається тривалий час для повного, якісного й оперативного використання. Своєю назвою бібліотека зобов'язана саме фонду (лат. *Biblion* – книга, *theke* – сховище). [2]

Невиправдано великий обсяг книжкового фонду ускладнює пошук потрібних матеріалів і перешкоджає підвищенню ефективності діяльності бібліотеки. Тому потрібно підвищувати якість і оперативність обслуговування користувачів, більш глибоко розкривати зміст фондів, приводити склад фондів у відповідність до інформаційних потреб користувачів.

Повноцінне обслуговування користувачів не можливе лише за умов використання автоматизованих бібліотечних систем, воно потребує якісного складу фонду.

Питання стану та використання книжкового фонду є найважливішим в діяльності науково-технічної бібліотеки. Підвищення ступеня задоволення інформаційних потреб користувачів та відповідно покращення результатів бібліотечної роботи безпосередньо пов'язані із збільшенням ефективності використання фонду.

Статистичний аналіз є засобом розпізнання проблемних ситуацій у фонді, які знижують його якість. Крім того, статистичний аналіз служить обґрунтуванням для визначення планових показників діяльності та виявлення прихованих резервів для підвищення ефективності використання фонду. Науково-технічна бібліотека постійно вивчає активність використання окремих розділів фонду та їх відповідність вимогам сучасного користувача.

В 2014 році у відділі книгозберігання був проведений аналіз використання книжкового фонду соціально-економічної літератури, який є частиною основного фонду відділу. Фонд соціально-економічної літератури складається з різних типів (наукової, навчальної, довідкової літератури) та видів видань. Розміщений фонд в окремій кімнаті відділу книгозберігання.

Мета дослідження:

- визначити реальний стан інтенсивності використання фонду соціально-економічної літератури;
- визначити розділи фонду, які активно використовуються;
- визначити пасивну частину фонду.

Дослідження відбувалось у три етапи:

- підготовчий етап;
- збір даних;
- опрацювання отриманих результатів.

Традиційний та ефективний метод вивчення використання друкованих видань – це аналіз книжкових формулярів. Даний аналіз дає точні дані про використання даного документу. Тому дослідження використання документів з фонду соціально-економічної літератури проводилося на основі аналізу книжкових формулярів. Використання фонду аналізувалося за галузями знань, роками видань, мовами. Вивчалось також використання праць викладачів та літератури, яка надійшла в одному примірнику. Всі отримані дані заносилися до заздалегідь розроблених таблиць. На основі цих таблиць були складені графіки та діаграми.

Протягом досліджуваного періоду фонд соціально-економічної літератури складав 7906 примірників. Користувачів, як правило, цікавить та частина фонду, яка надійшла за останні роки, тому для аналізу були взяті документи 2010-2014 рр. видання з восьми тематичних розділів ББК: 60 Соціологія, 63 Історія, 65 Економіка, 66 Політологія, 67 Політика, 74 Освіта, 87 Філософія, 88 Психологія. Всього досліджувалося 500 примірників. Для дослідження використання друкованих видань було взято період з 2010 по серпень 2014 року.

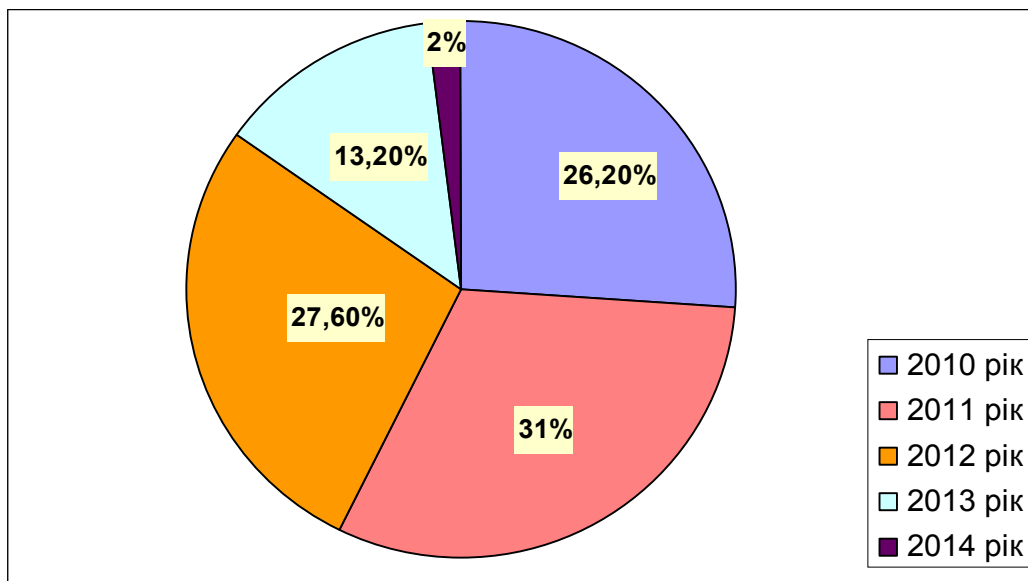
На основі зібраних даних був зроблений статистичний аналіз складу фонду та його використання.

Загальна кількість фонду соціально-економічної літератури складає 7906 примірників. Цю цифру взято для того, щоб з'ясувати який процент до загального фонду складають документи останніх років видання (2010-2014). Питома вага видань 2010-2014 років становить 6,32%.

Хронологічна структура – це співвідношення документів за роком видання. Її вивчення результативне при встановленні рівня та швидкості оновлення або старіння документів у фонді.

Аналіз року видання, як правило, використовується для з'ясування розподілу фонду на новішу і старішу літературу. Нами для аналізу були взяті видання останніх років (2010-2014) для того, щоб бачити динаміку поповнення фонду новими надходженнями.

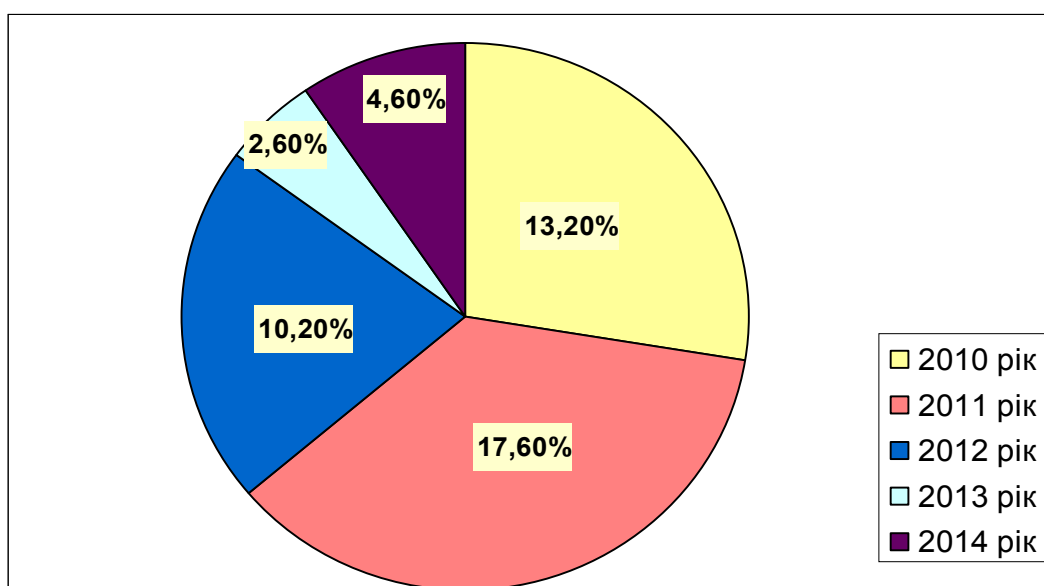
Аналіз фонду соціально-економічної літератури (2010-2014 років видань) за хронологічною ознакою.

Проаналізувавши літературу за роками видань можна зробити висновок, що темпи збільшення фонду відділу в різні роки були неоднаковими. Найбільший процент надходження друкованих видань припадає на 2011 рік (31%). У 2010 (26,2%) та 2012 (27,6%) роках збільшення фонду було майже однакове. Останні два роки спостерігається зменшення надходжень до бібліотечного фонду.

В ході дослідження було виявлено, що 48,2% від загальної кількості видань 2010-2014 років складають документи, які надійшли у фонд в одному примірнику. Аналіз в хронологічному аспекті виявив наступну динаміку надходження.

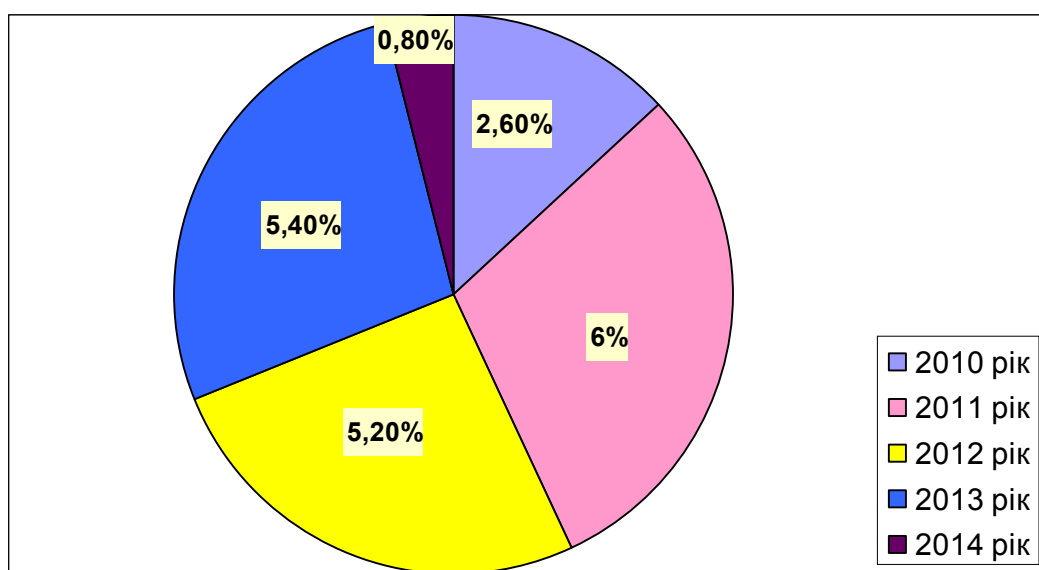
Аналіз видань, які надійшли в одному примірнику (2010-2014 років) за хронологічною ознакою.

В результаті дослідження виявилось, що документи, які надходили у фонд в одному примірнику складають майже половину всіх нових надходжень.

Фонд бібліотеки регулярно поповнюється науково-методичними працями викладачів. Частка друкованих видань викладачів від загальної кількості документів 2010-2014 років становить 20 % .

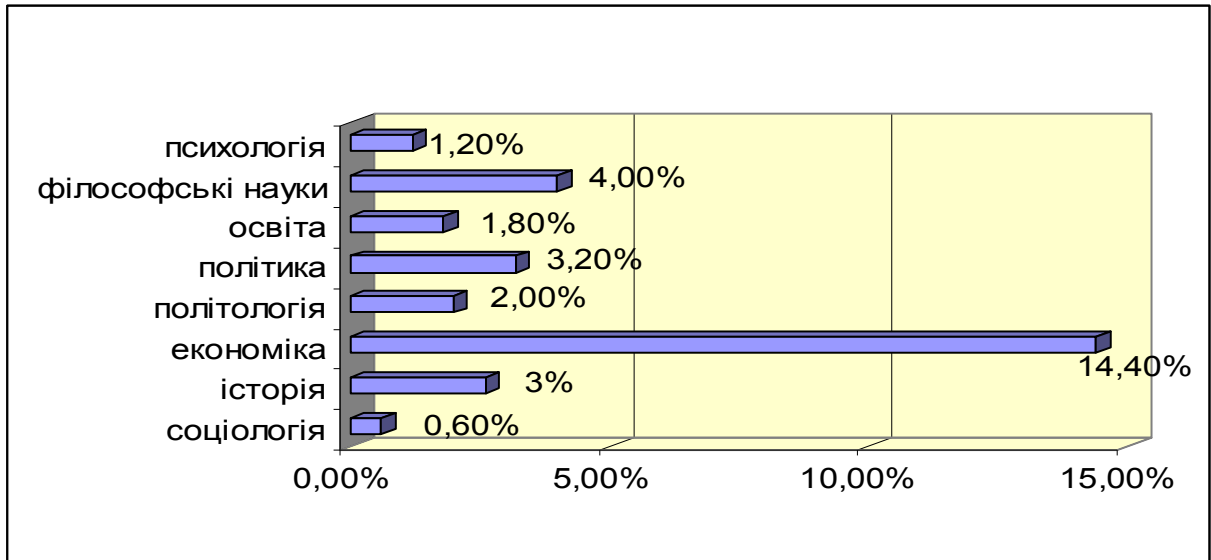
Аналіз друкованих видань викладачів університету (2010-2014 років) за хронологічною ознакою.

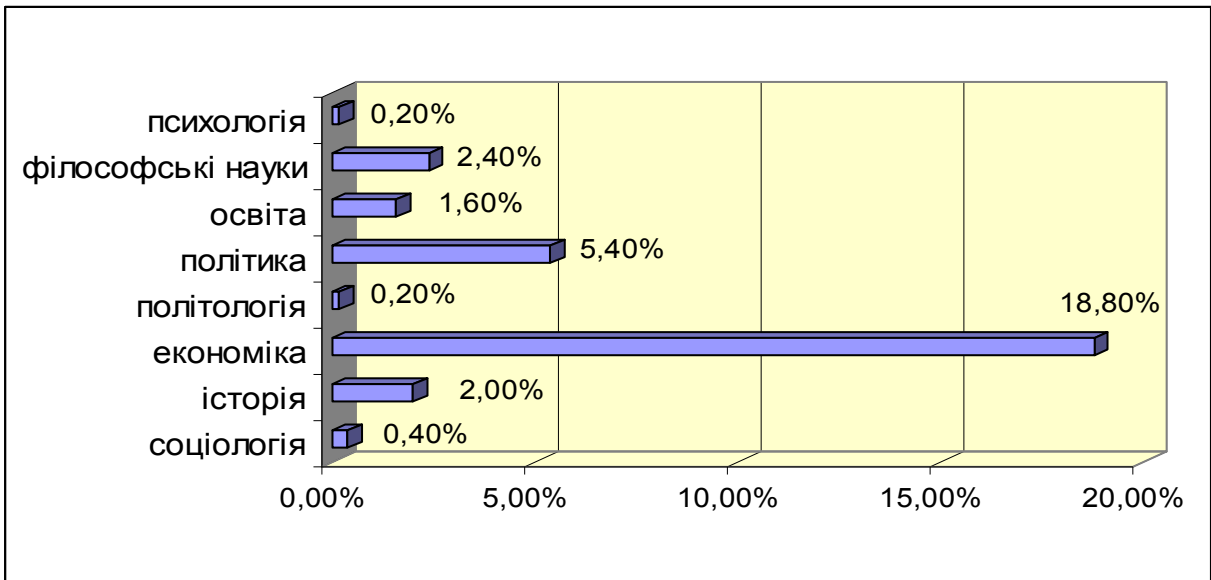
З діаграми видно, що найактивніше фонд соціально-економічної літератури поповнювався працями викладачів у 2011 (6%), 2012 (5,2%) та 2013 (5,4%) роках.

В ході дослідження важливо було з'ясувати як наповнювалися окремі галузі знань новими надходженнями в хронологічному аспекті. Дані розширеного аналізу подаємо в діаграмах:

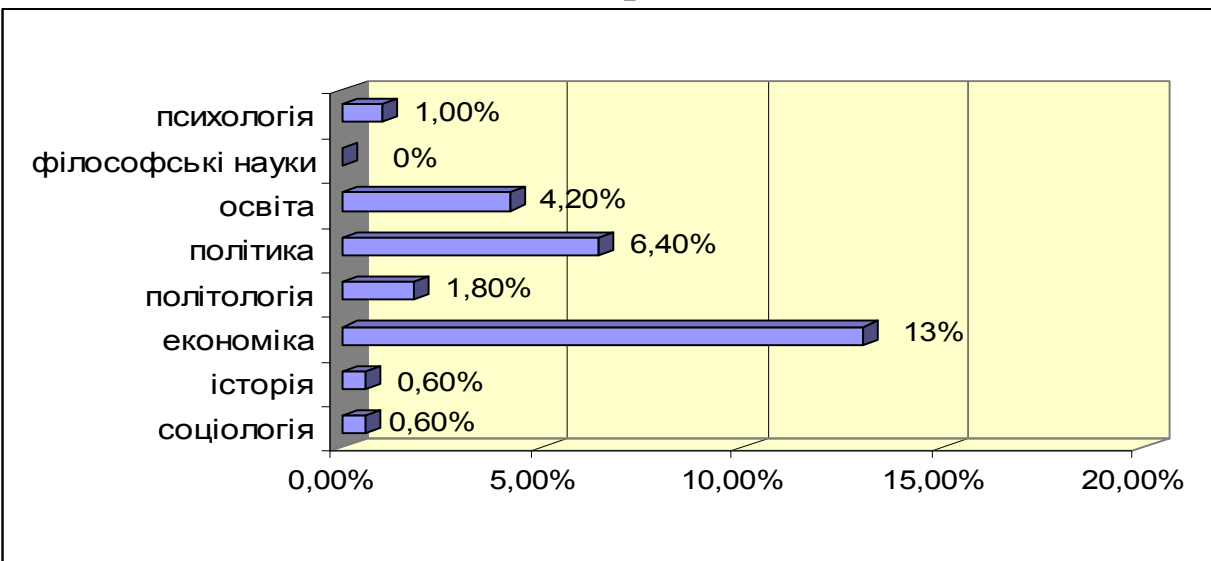
2010 рік

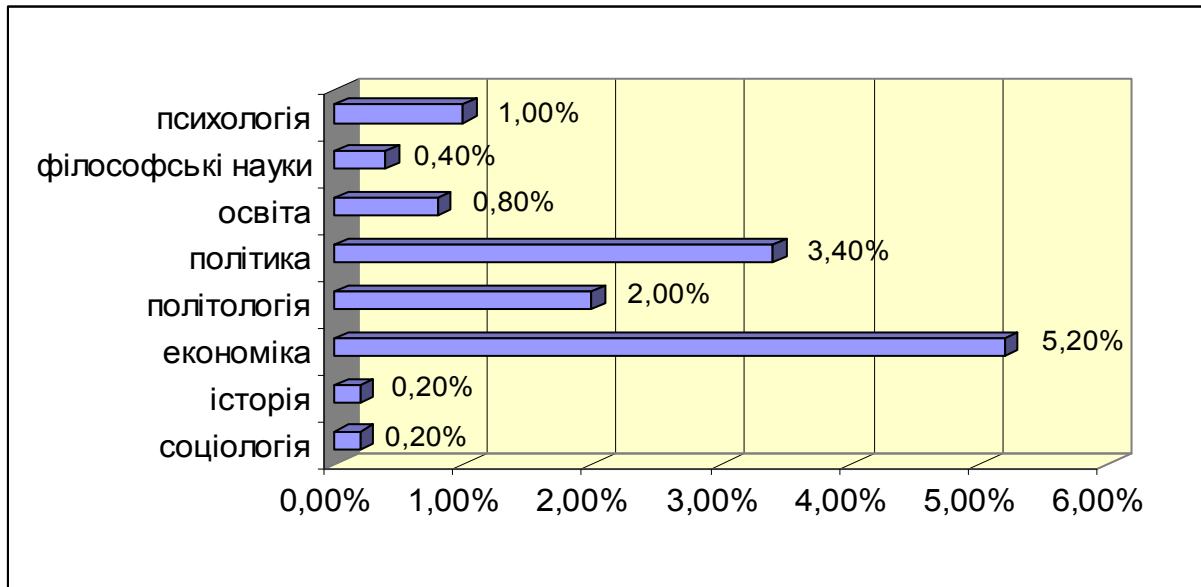
2011 рік

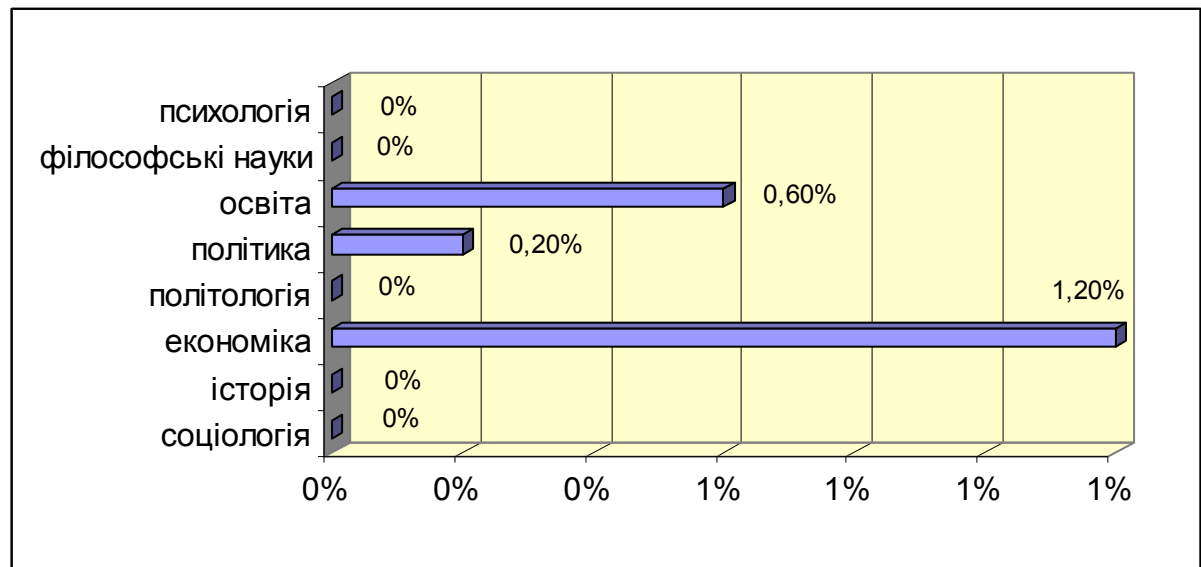
2012 рік

2013 рік

2014 рік

Динаміка поповнення фонду новими документами в останні роки (2010-2014) є нестабільною. Найбільший масив нових надходжень припадає на документи економічного та політичного характеру, документи з інших галузей знань становлять відповідно меншу питому вагу.

Результати дослідження в галузевому аспекті показали, що у 2010 році найбільший відсоток надходжень до розділів Економіка (14,4%) та Філософські науки (4%), а найменший відсоток – розділ Соціологія (0,6%). В 2011 році найвищий відсоток - розділи Економіка (18,8%) та Політика (5,4%), а найменший – розділи Соціологія (0,4%) та Психологія (0,2%). В 2012 році найбільший відсоток – розділи Економіка (13%) та Політика (6,4%), а у розділ Філософські науки не надійшло ні одного примірника. В 2013 році найбільший відсоток – розділи Економіка (5,2%) та Політика (3,4%),

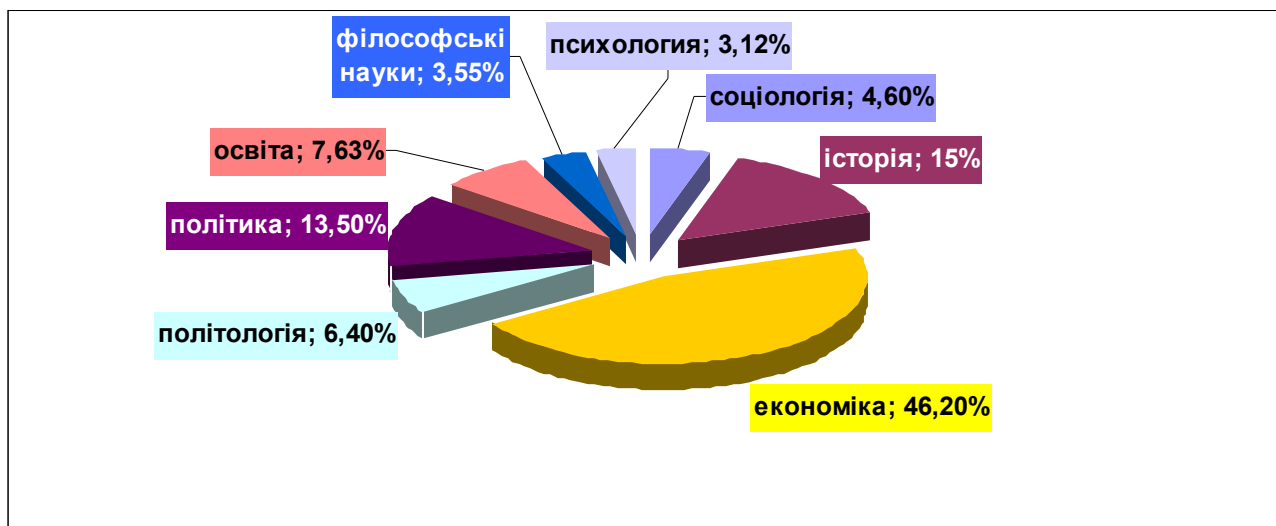
а найменший – розділи Історія (0,2%) та Соціологія (0,2%). В 2014 році нові видання надійшли тільки до розділів Економіка (1,2%), Освіта (0,6%) та Політика (0,2%). Малі відсотки надходжень в 2014 році пояснюються тим, що дані були взяті не за цілий рік. Адже дослідження тривало до серпня 2014 року.

Орієнтуючись на галузеву спрямованість інформаційних запитів, бібліотека формує спеціалізовані документні фонди.

Спеціалізований фонд – це частина основного фонду бібліотеки, яка виокремлюється з метою найбільш оперативного і кваліфікованого задоволення окремих тематичних запитів користувачів. Фонд соціально-економічної літератури, який знаходиться у відділі книгозберігання є спеціалізованим фондом за галузевою ознакою. Документи у фонді згруповані за галузями знань і розставлені на полицях згідно таблиць ББК 60-88.

За галузями знань у відсоткових показниках фонд соціально-економічної літератури розподіляється таким чином:

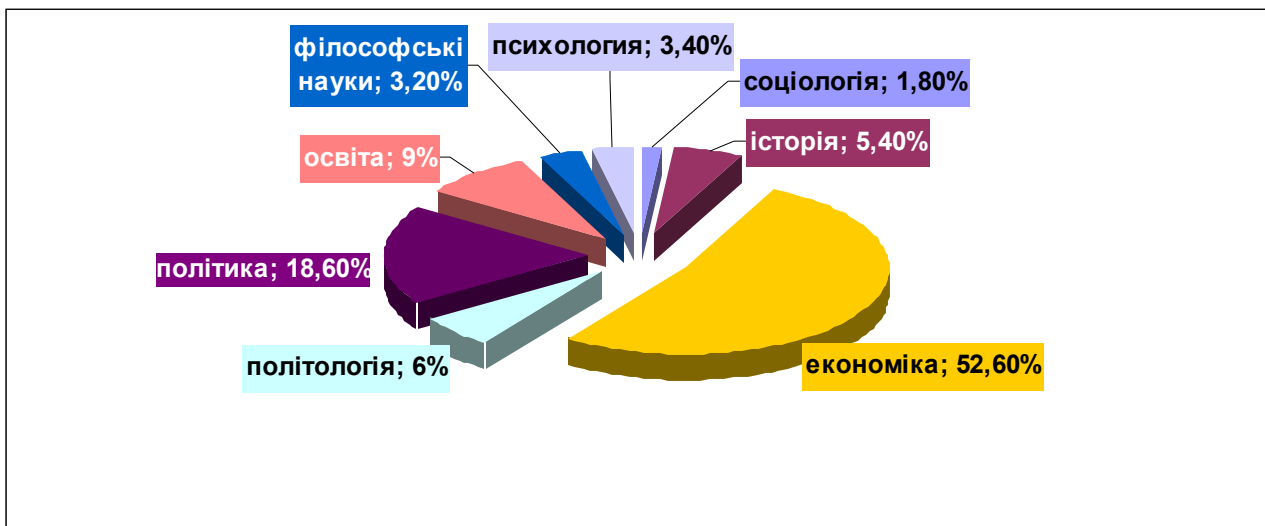
Склад фонду соціально-економічної літератури в галузевому аспекті.

Проаналізувавши літературу розділів, які вивчаються, можна зробити висновок, що майже половину фонду складають видання розділу Економіка (46,2%), на другому місці – розділ Історія (15%), на третьому – розділ Політика (13,5%). Найменше видань знаходиться у розділах Психологія (3,12%) та Філософські науки (3,55%).

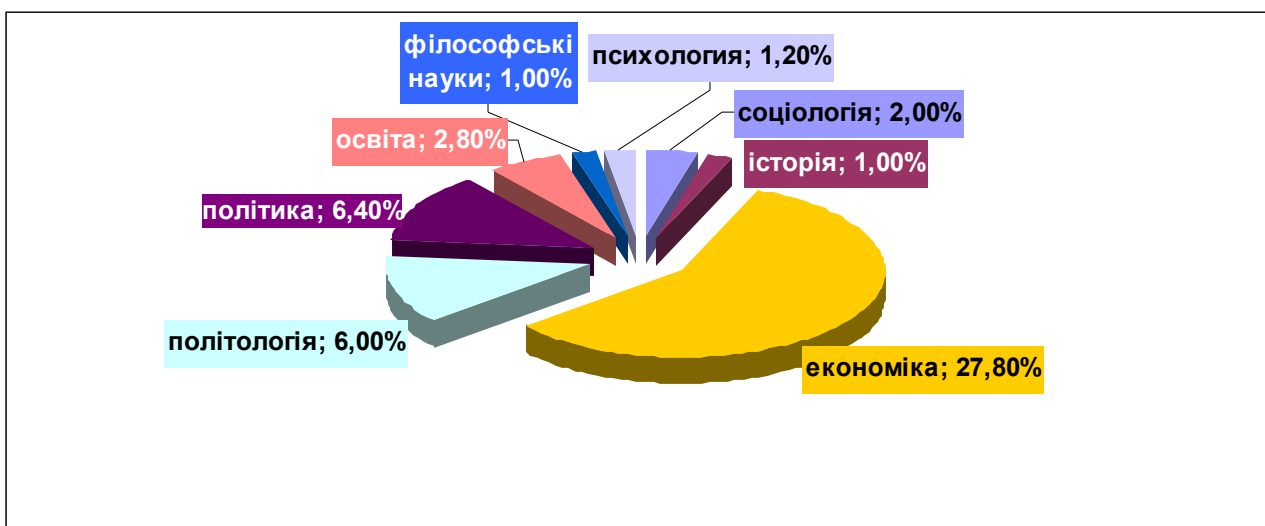
Було розраховано процентне відношення галузевого фонду (2010-2014) до загального фонду соціально-економічної літератури .

Аналіз складу фонду соціально-економічної літератури 2010-2014 років в галузевому аспекті.

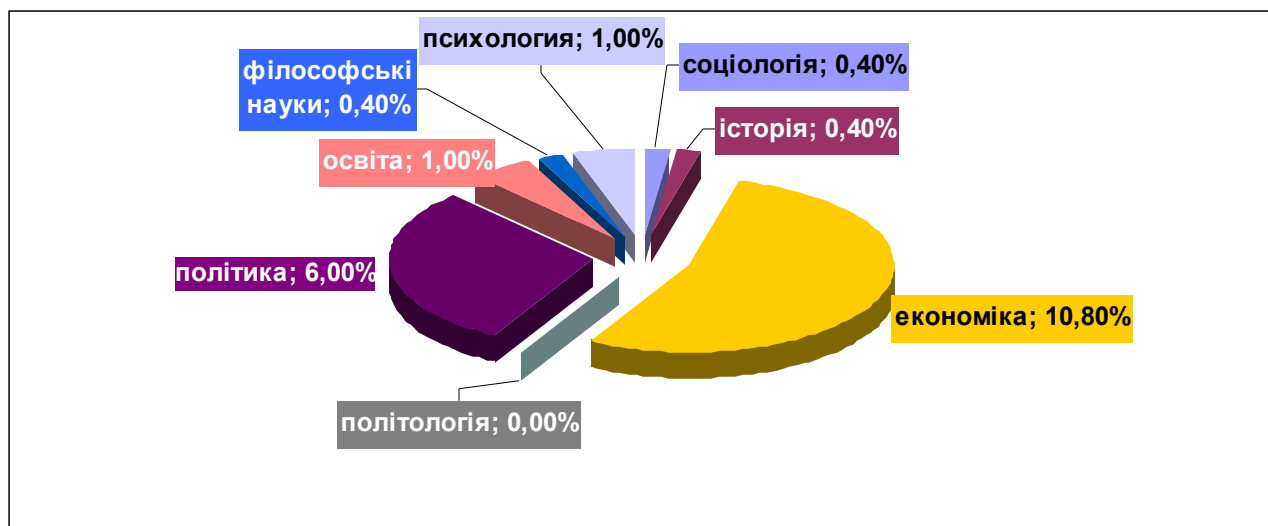

Окремо вивчався розподіл документів, які надійшли в одному примірнику та праці викладачів за галузевою ознакою. Результати аналізу представлені в діаграмах:

Документи, які надійшли в одному примірнику 2010-2014 видання

Праці викладачів університету 2010-2014 років видання

Результати дослідження показали, що в процентному відношенні розподіл документів в 1 примірнику та праць викладачів майже співпадають з результатами аналізу фонду соціально-економічної літератури (2010-2014). Але треба звернути увагу на те, що у розділі Політологія відсутні видання викладачів університету.

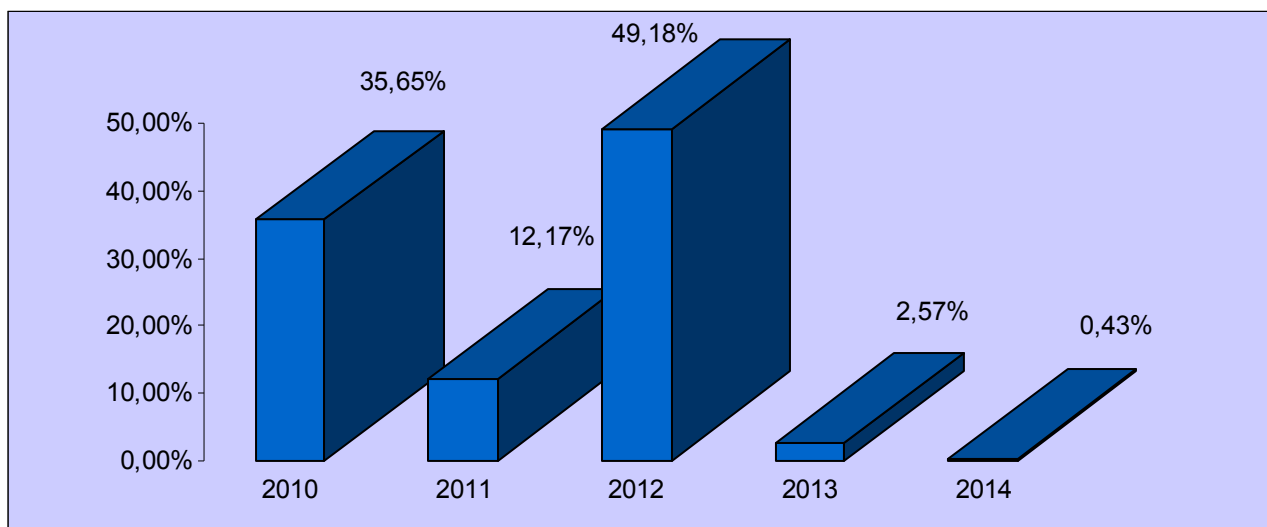
Бібліотечний фонд є основою роботи будь-якої бібліотеки і являє собою зібрання різних друкованих видань, підібраних відповідно до профілю бібліотеки, її завдань, інтересів та запитів користувачів. Найбільш важливою функцією бібліотечного фонду є його використання.

Інтенсивність книговидачі залежить від того наскільки інформаційні потреби знаходять своє більш чи менш повне відображення в зверненні до фондів, їх використанні. Вивчення книговидачі – один із способів отримання інформації про якість фонду.

В дослідженні проаналізовано використання фонду в двох аспектах: хронологічному та галузевому. Книговидача кожного примірника підраховувалась згідно даних, отриманих за допомогою книжкових формулярів.

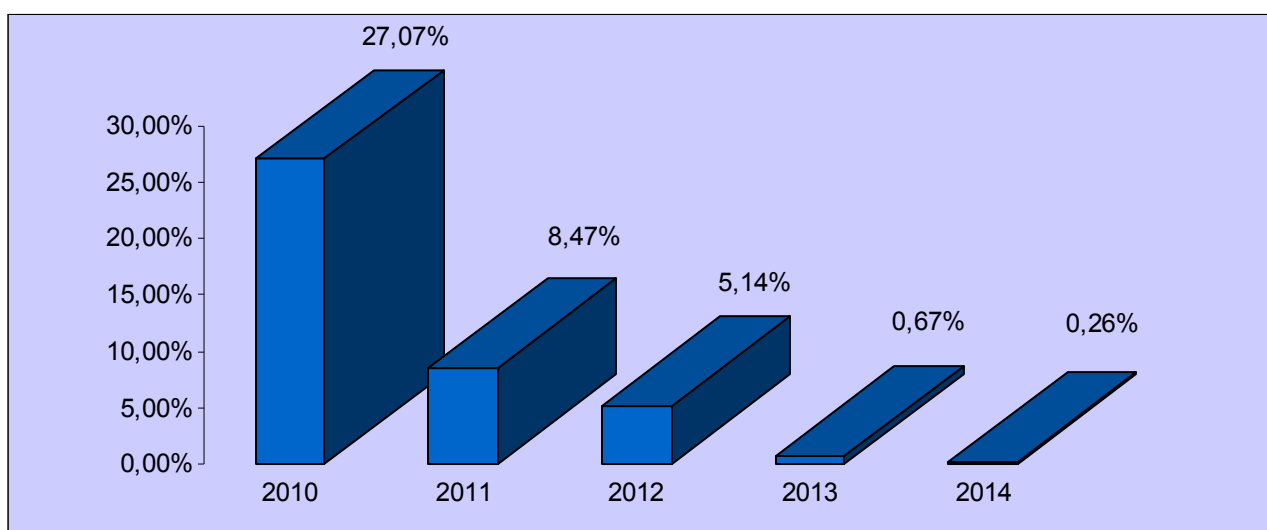
Проведений аналіз книжкових формулярів показав, що книговидача у хронологічному аспекті (рік видання) розподіляється таким чином:

Аналіз використання соціально-економічної літератури 2010-2014 років видання в хронологічному аспекті

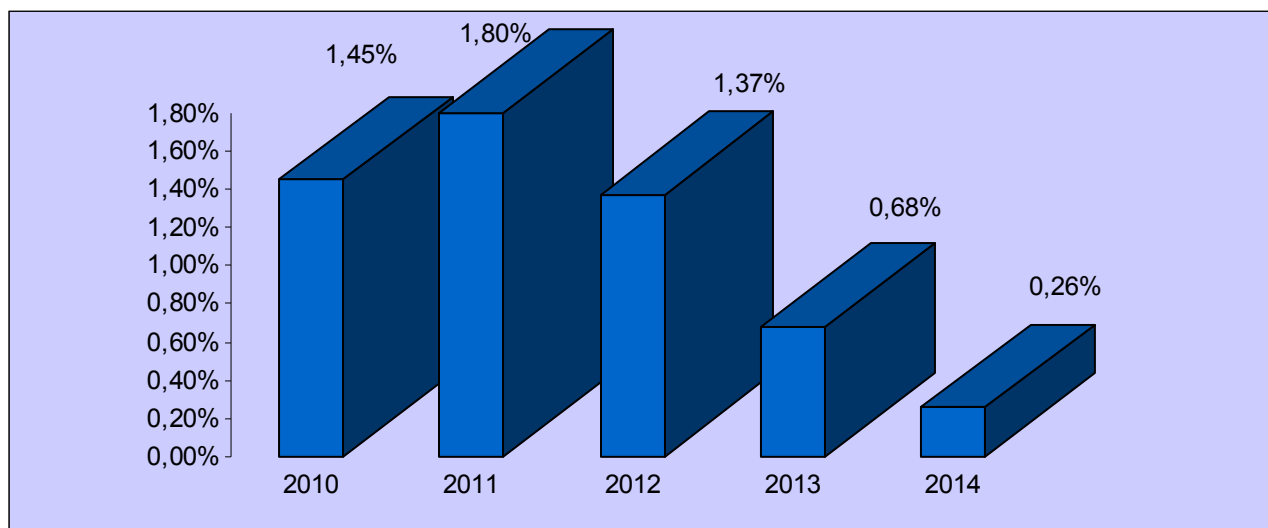
Щодо хронологічних рамок, то найчастіше користувачі звертались до видань 2012 (49,18%) та 2010 (35,65%) років. Незважаючи на те, що найбільше нової літератури надійшло у 2011 році, відсоток використання цих документів невисокий (12,17%). Найменше використовуються документи 2013 (2,57%) та 2014 (0,43%) років. Цей результат наочно свідчить про те, що попит на літературу не знаходиться в прямій залежності від періоду її видання. Іншими словами, документи, видані за останні два роки, використовуються надзвичайно мало.

Аналіз використання в хронологічному аспекті документів (2010-2014), які надійшли в 1 примірнику

Як видно з діаграми, використання документів в одному примірнику стрімко падає з кожним наступним роком. Найвищий відсоток використання припадає на 2010 рік (27,07%).

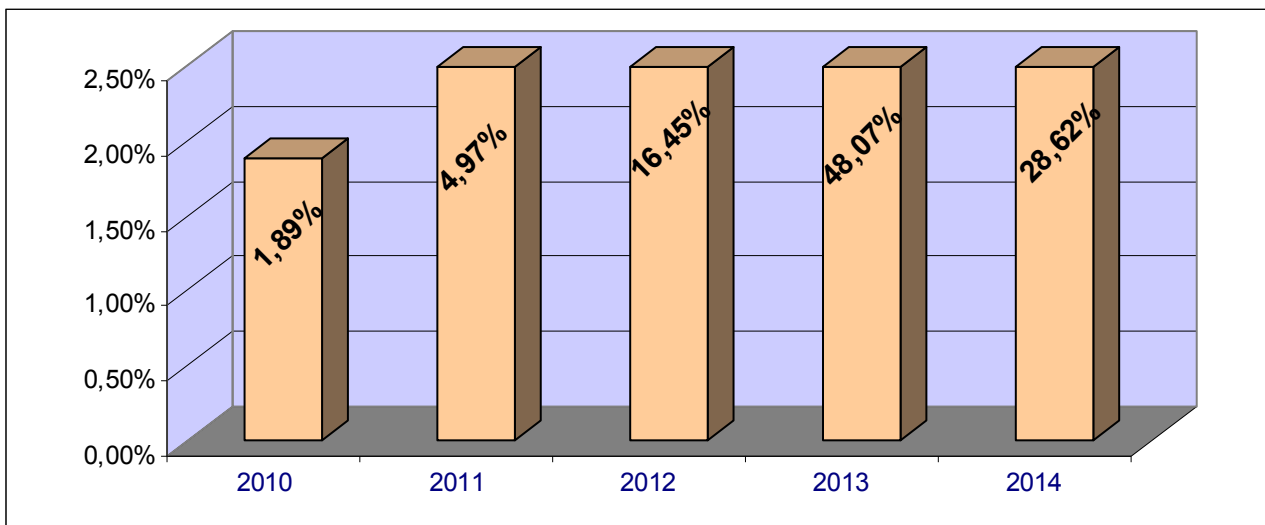
Аналіз використання в хронологічному аспекті видань працівників університету (2010-2014)

Отримані в ході дослідження дані книговидачі праць викладачів, які показані в діаграмі, свідчать про те, що найбільший відсоток припадає на друковані видання 2011 року (1,8%). Це впливає з того, що й кількість відповідних видань 2011 року переважає в даному фонді.

Суттєвим доповненням до загальної картини використання фонду, який досліджується, є аналіз книговидачі за роками (з 2010 р. по серпень 2014 р.). Для визначення ефективності використання друкованих видань за допомогою книжкових формулярів ретельно перевірялась кількість виданих документів у зазначений період. Динаміка книговидачі відображена в діаграмах. Перелік документів, які найчастіше замовлялись, та інформація про їх кількість у бібліотеці подані нижче діаграми:

*Аналіз використання фонду соціально-економічної літератури
(2010-2014) за період з 2010 р. по серпень 2014 р.*

1 Афанасьєв М. В. Тренінг формування компетенцій з економіки підприємства: навч. посіб. / М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарєва, Д. О. Тишенко. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 328 с. (Н.Аб. – 1, ЧЗСЕ. – 1, К/сх. – 1)

2 Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб. / О. Д. Бойко. – 3-є вид., допов. – К. : Академвидав, 2010. – 688 с. (УчАб. – 18, К/сх. – 1)

3 Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: навч. посіб. / І. В. Жолнер. – К. : Центр учбової літератури, 2012 - 468 с. (К/сх. – 1, ЧЗСЕ. – 1)

4 Історія світової та української культури: підручник / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К. : Літера ЛТД, 2010. – 480 с. (К/сх. – 1, УчАб. – 3)

5 Кримінальний кодекс України (Станом на 10 лютого 2010): офіц. текст. – К. : Атіка, 2010. – 204 с. (ЧЗСЕ. – 1, К/сх. – 1)

6 Мироненко О. М. Історія вчень про державу і право: навч. посіб. / О. М. Мироненко, В. П. Горбатенко. – К. : Академія, 2010. – 454 с. (К/сх. – 1, ЧЗСЕ. – 1, УчАб. – 1)

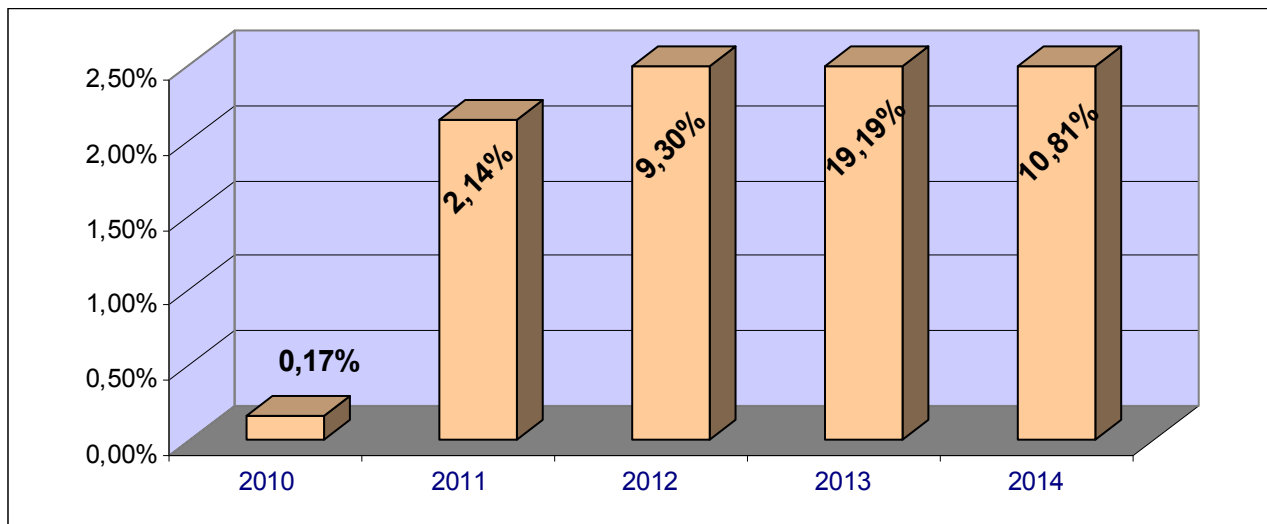
7 Філософія: навч. посіб. / Надольний І.Ф., ред. – 7-е вид., стер. – К. : Вікар, 2010. – 455 с. (К/сх. – 1, УчАб. – 1)

8 Фінансовий облік - 1: навч. посіб. / Є. Ю. Шара, О. О. Бідюк, Н. В. Гуріна, І. Є. Соколовська-Гонтаренко. – К.: Центр учбової літератури, 2012 - 408 с. (К/сх. – 1, ЧЗСЕ. – 1)

9 Черномаз П. О. Міжнародний маркетинг: навч. посіб. / П. О. Черномаз. – К.: Академвидав, 2010. – 272 с. (ЧЗСЕ. – 2, К/сх. – 1, УчАб. – 1)

10 Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: підручник / П. П. Шляхтун. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 472 с. (ЧЗСЕ. – 1, К/сх. – 1)

***Аналіз використання документів в 1 примірнику (2010-2014)
за період з 2010 р. по серпень 2014 р.***

1 Адміністративне право України: підручник / Коломоєць Т.О., ред. – К.: Істина, 2010. – 480 с.

2 Андреев А. Ф. Стратегический менеджмент на предприятиях нефтегазового комплекса: учеб. пособие / А. Ф. Андреев, А. А. Синельников. – М.: МАКС Пресс, 2010. – 208 с.

3 Атамас П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посіб. / П. Й. Атамас. – 2-е вид., перероб. і допов. – К.: Центр учбової літератури, 2010 - 392 с.

4 Бурлака В. Г. Стратегія розвитку нафтового сектору України / В. Г. Бурлака. – К.: Тамподек ХХІ, 2012. – 356 с.

- 5 Виноградський М. Д. Організація праці: навч. посіб. / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. – К. : Центр учбової л-ри, 2012. – 504 с.
- 6 Загальна психологія [Текст] : навч. посіб. / О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасека. – К. : Центр учбової л-ри, 2012. – 296 с.
- 7 Загальна теорія держави і права: підручник / Цвік М.В., Петришин О.В., ред. – Х. : Право, 2011. – 584 с.
- 8 Іванюта П. В. Управління ресурсами і витратами: навч. посіб. / П. В. Іванюта, О. П. Лугівська. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 320 с.
- 9 Карцхия А. А. Право интеллектуальной собственности (на предприятиях нефтегазового комплекса): учеб. пособие / А. А. Карцхия. – М. : МАКС Пресс, 2010. – 336 с.
- 10 Кужельний М. В. Організація обліку [Текст] : підручник / М. В. Кужельний, С. О. Левицька. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 334 с.
- 11 Мазур І. М. Механізм забезпечення економічної ефективності функціонування нафтогазовидобувних підприємств: монографія / І. М. Мазур. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2011. – 296 с.
- 12 Мельник Л. Г. Економіка природних ресурсів: навч. посіб. / Л. Г. Мельник, І. М. Сотник, О. Ю. Чигрин. – Суми : Університет. книга, 2010. – 346 с.
- 13 Міжнародна економіка : підручник / В. В. Білоцерківець, О. О. Завгородня, Н. Ф. Лебедев, Н. Ф. Єфремова ; Тарасевич В.М., ред. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
- 14 Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації: навч. посіб. / Л. Е. Орбан-Лембрик. – Чернівці : Книги - XXI, 2010. – 528 с.
- 15 Правознавство: навч. посіб. / Дрожжина С.В., ред. – К. : Знання, 2010. – 350 с.

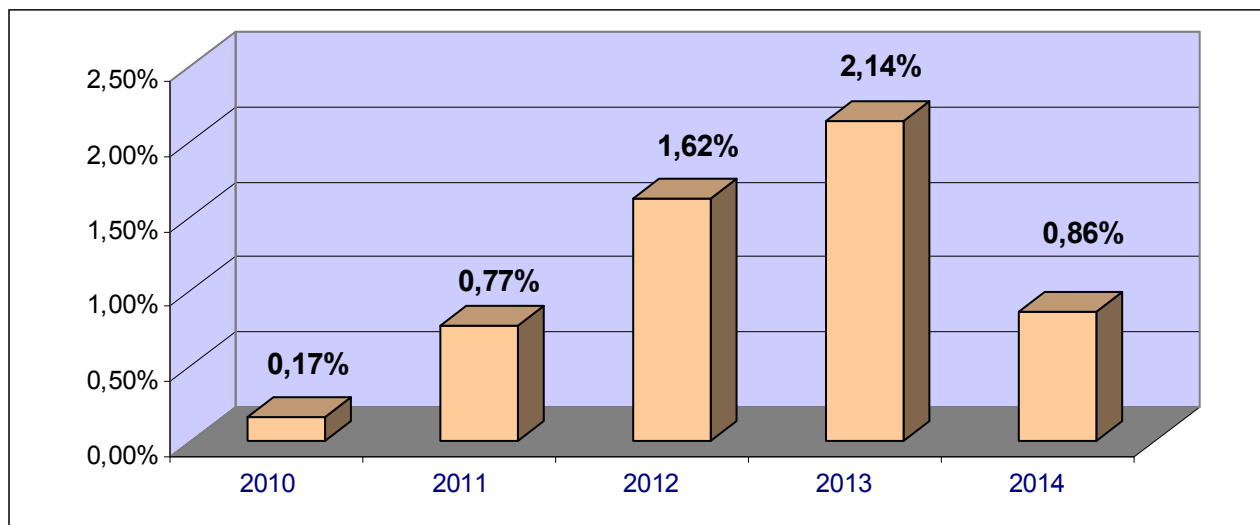
16 Роль В. Ф. Фінансове право: навч. посіб. / В. Ф. Роль, В. В. Сергієнко, С. М. Попова. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.

17 Транснаціональні корпорації: особливості інвестиційної діяльності: навч. посіб. / Якубовський С.О., ред. та ін. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 472 с.

18 Україна і світ: прагнення змін: монографія. – К.: Дух і література, 2010. – 448 с.

19 Фінансовий облік - II: навч. посіб. / Є. Ю. Шара, О. О. Бідюк, Н. В. Гуріна, І. Є. Соколовська-Гонтаренко. – К.: Центр учбової л-ри, 2012. – 398 с.

***Аналіз використання праць викладачів (2010-2014)
за період з 2010 р. по серпень 2014 р.***

1 Данилюк М. О. Економіко-аналітична діяльність державного службовця: навч. посіб. / М. О. Данилюк, Н. П. Струк. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. – 259 с. (Н.Аб. – 26, ЧЗСЕ. – 5, К/сх. – 14)

2 Дистанційна освіта: стан і перспективи для технічних спеціальностей: перша всеукр. наук.-метод. конф., 10-12 жовт. 2012 р., м. Івано-Франківськ: зб. тез доп. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2012. – 128 с. (К/сх. – 1)

3 Пахомов В. М. Загальне діловодство. Вимоги до оформлення: практ. посіб. / В. М. Пахомов. – Івано-Франківськ : ІФОЦППК; Сімик, 2010. – 108 с. (Х.Аб. – 3, УчАб. – 18, К/сх. – 1)

4 Педич В. П. Історія України: дати, події, коментарі / В. П. Педич, В. М. Голобін, Я. І. Кісь. – Івано-Франківськ : Курилюк В.Д., 2010. – 208 с. (К/сх. – 1, ЧЗПВ. – 1, УчАб. – 6)

5 Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України: матеріали Всеукр. наук.-метод. конференції, 30 травня - 1 червня 2011 р. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 288 с. (Н.Аб. – 5, ДБВ. – 1, ЧЗСЕ. – 1, К/сх. – 31)

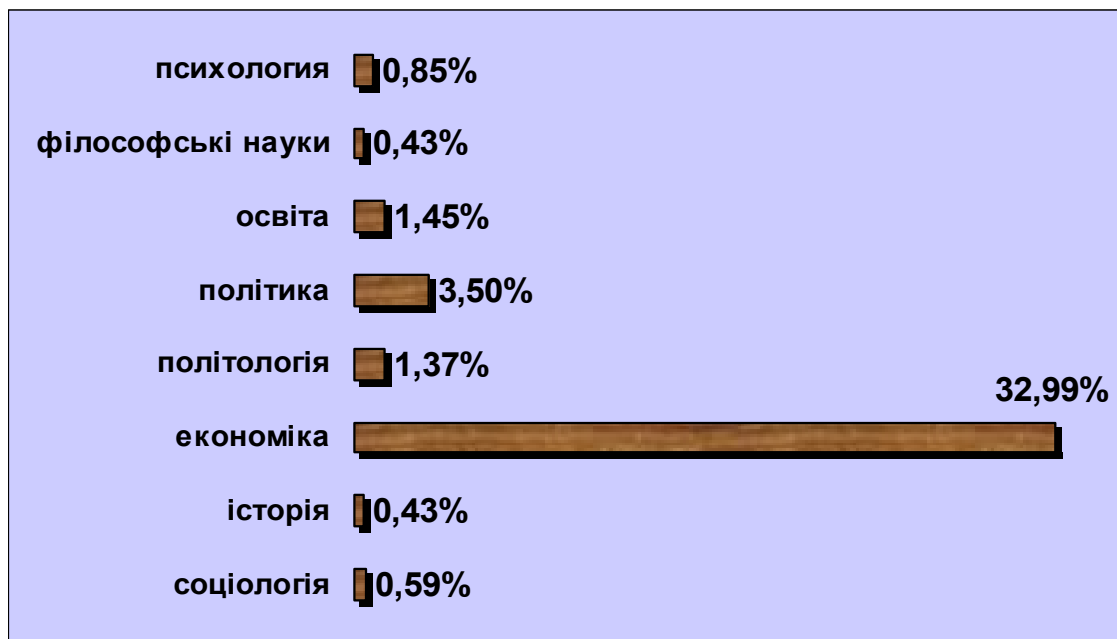
Детально аналізувалась книговидача розділів фонду соціально-економічної літератури за галузевою ознакою. Це дало змогу виявити галузі знань, видання з яких на період дослідження, мали найбільший попит.

Дані розширеного аналізу використання основних розділів фонду соціально-економічної літератури в галузевому аспекті показано у вигляді діаграм:

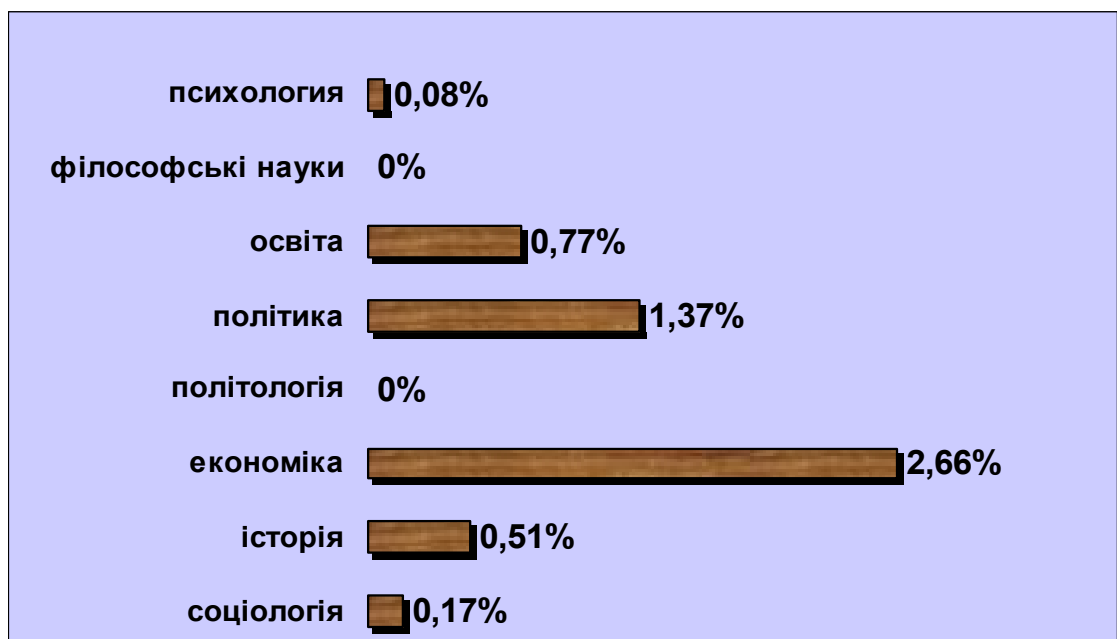
Аналіз використання фонду соціально-економічної літератури (2010-2014) в галузевому аспекті

*Аналіз використання документів в 1 примірнику (2010-2014)
в галузевому аспекті*

*Аналіз використання праць викладачів (2010-2014)
в галузевому аспекті*

Результати аналізу показують, що в залежності від кількості замовлень на документи з того чи іншого галузевого розділу фонду визначаються неоднакові рівні використання. Переважна частина читацьких запитів припадає на економічну літературу (81,14%). Очевидно, що книговидача безпосередньо пов'язана з кількісним складом документів в цьому розділі (46,2%). Зовсім не запитувалися

праці викладачів університету з розділів Філософські науки та Психологія.

Для визначення рівня використання різних галузевих частин фонду соціально-економічної літератури недостатньо тільки аналізу рівня книговидачі. Тільки при співвідношенні обсягів наповнення галузевих розділів до книговидачі можливо провести оцінку інтенсивності використання розділів, які вивчаються. Середнє число книговидач, яке приходить на одиницю фонду вираховується шляхом ділення кількості книговидачі на кількість документів. *Обертаність фонду, тобто книговидача одного документа, служить показником ефективності управління ресурсами та відповідності його складу потребам користувачів.*

Відповідність обсягу галузевих розділів фонду соціально-економічної літератури (2010-2014) їх використанню

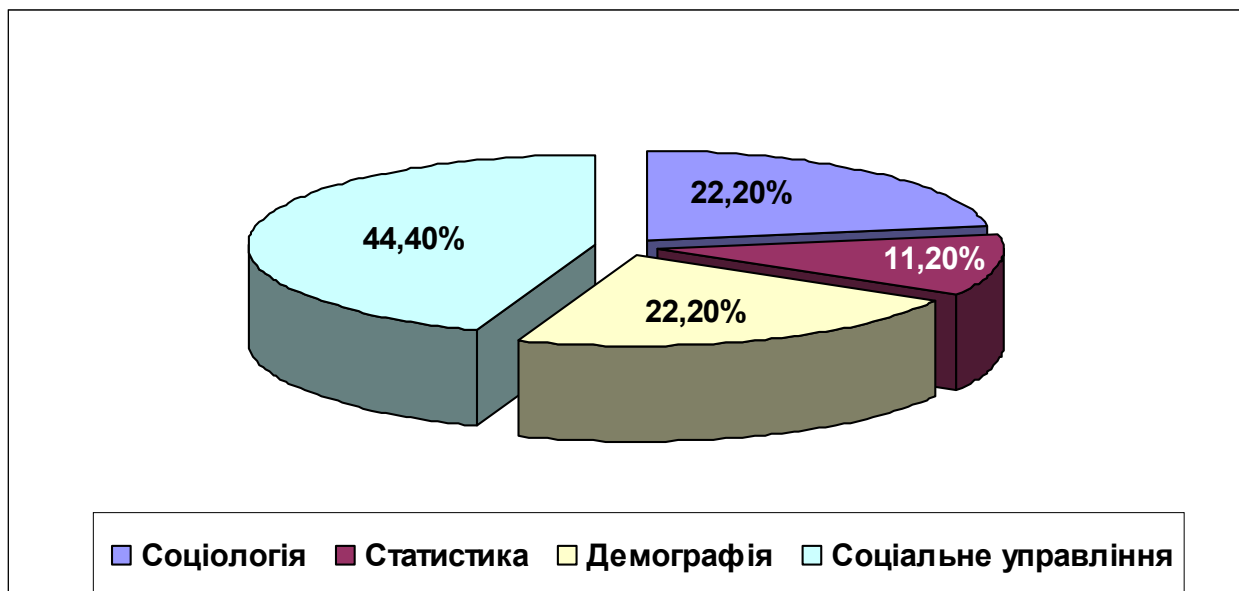
Галузі знання	Обсяг фонду	Книговидача	Обертаність фонду
<i>Соціологія</i>	9	9	1
<i>Історія</i>	27	31	1,2
<i>Економіка</i>	263	947	3,6
<i>Політологія</i>	30	25	0,8
<i>Політика</i>	93	87	0,9
<i>Освіта</i>	45	38	0,8
<i>Філософ. науки</i>	16	11	0,7
<i>Психологія</i>	17	19	1,1
В цілому	500	1167	2,3

Обертаність фонду, який вивчається, дорівнює 2,3, що характеризує високу ступінь його використання. Співвідношення кількості виданих документів із загальним обсягом фонду галузевих розділів показує, що найвищий показник обертаності розділу Економіка – 3,6. Це свідчить про те, що його склад відповідає інформаційним потребам користувачів. Найнижчий показник обертаності - в розділах Філософські науки (0,7) та Політологія (0,8). Низький показник використання може складатися через зайву екземплярність та наявність аналогічних документів у підсобних фондах читальних залів та абонементів.

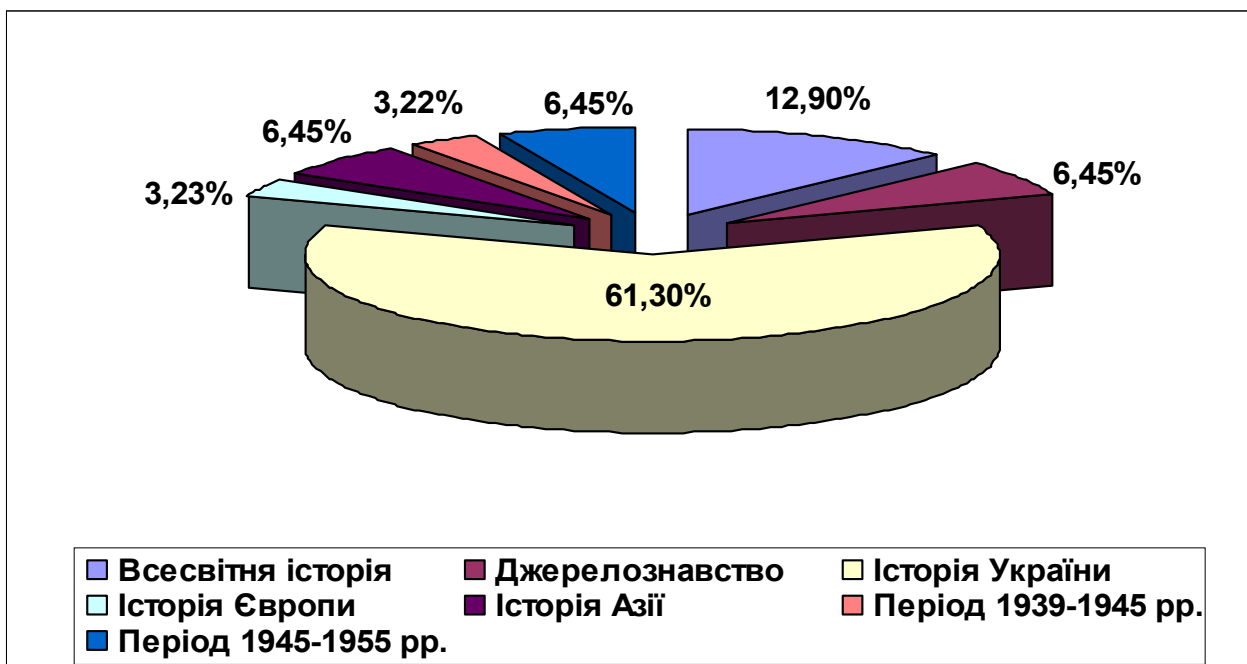
Щоб більш детально розглянути використання літератури з розділів, які досліджуються, на підставі узагальнення статистичних даних, подаємо діаграми:

Аналіз використання галузей знання по основних розділах

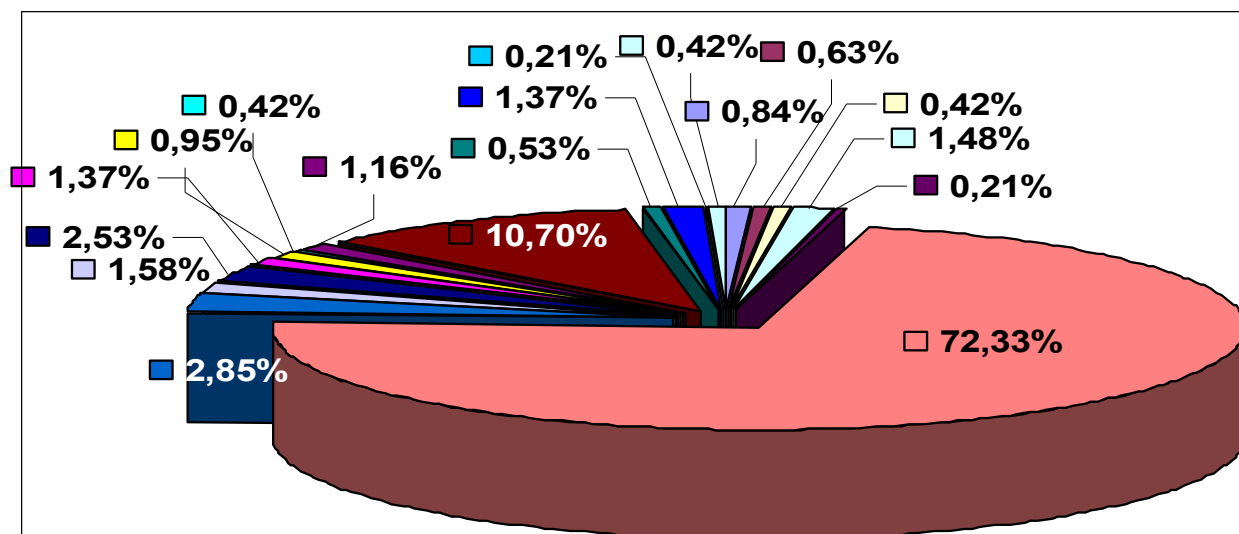
60 Соціологія

63 Історія

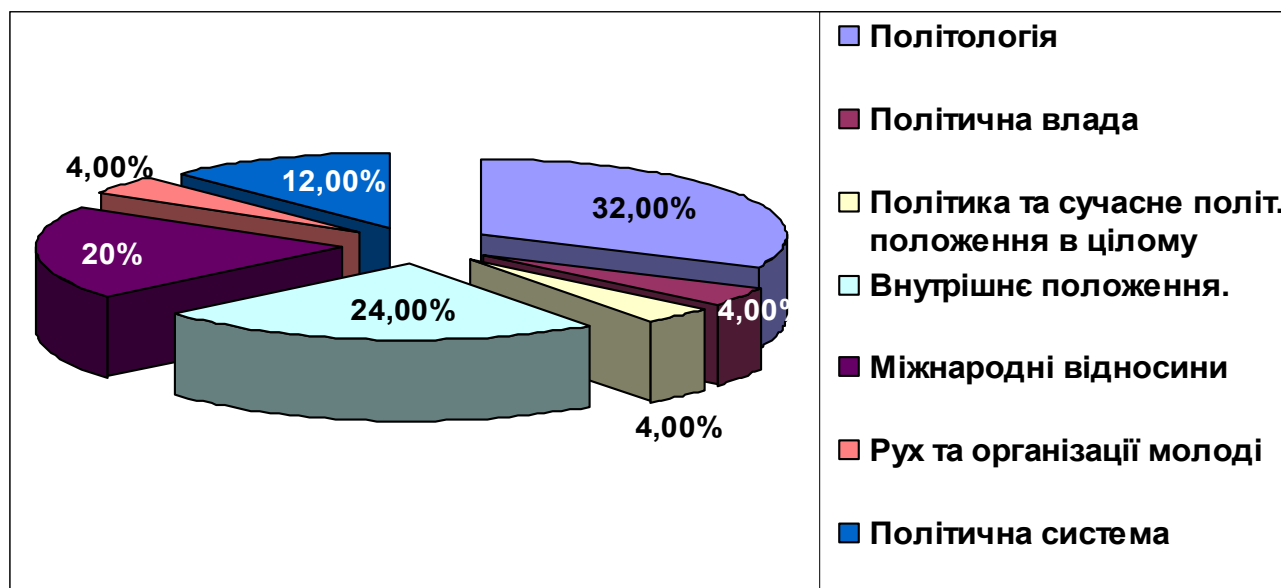

65 Економіка

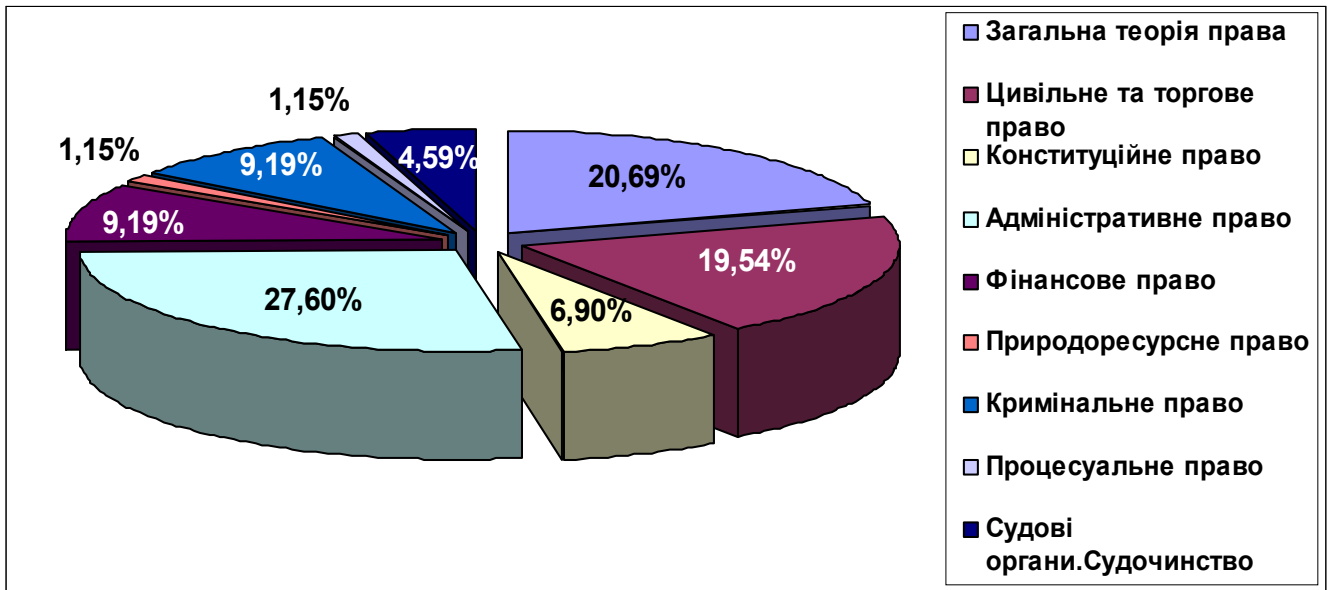
- Загальна економічна теорія
- Мікроекономіка. Макроекономіка
- Економ. географія та регіональна економіка
- Управління економікою
- Економічна статистика
- Облік. Аудит
- Економічний аналіз
- Економіка України
- Фінанси
- Кредитно-грошова система
- Інвестиції
- Страховання
- Економіка природних ресурсів
- Економіка організацій
- Міжнародне підприємництво
- Економіка промисловості
- Економіка міського господарства
- Міжнародна економіка

66 Політологія

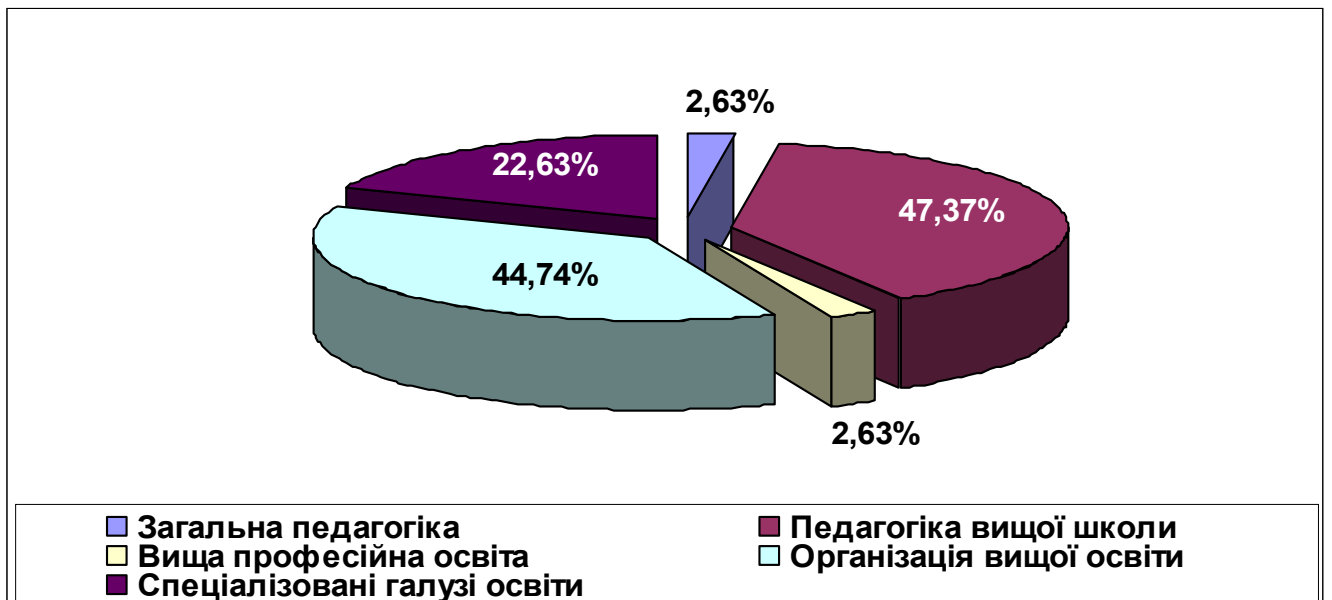

- Політологія
- Політична влада
- Політика та сучасне політ. положення в цілому
- Внутрішнє положення.
- Міжнародні відносини
- Рух та організації молоді
- Політична система

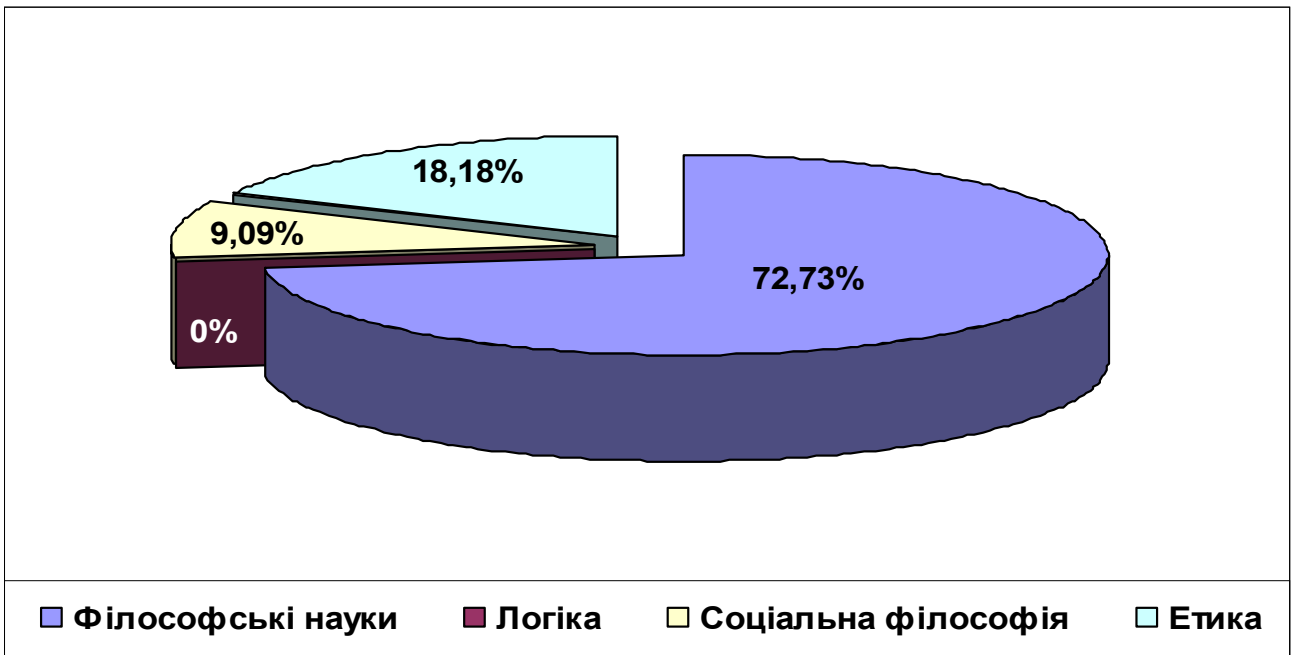
67 Політика

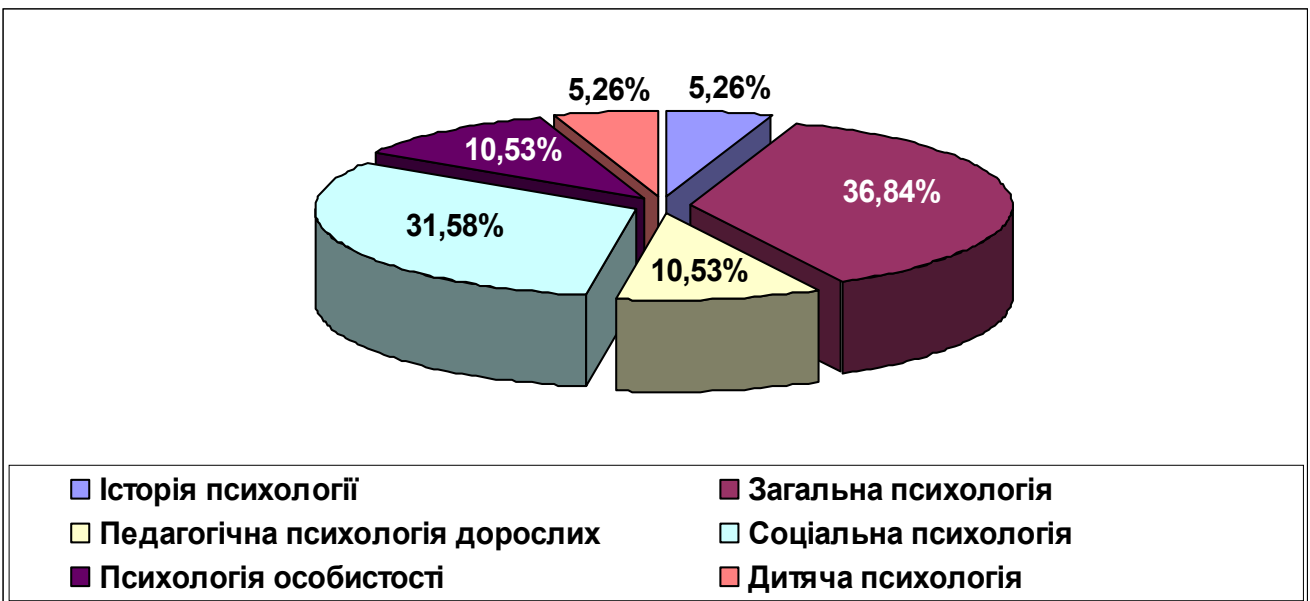
74 Освіта

87 Філософські науки

88 Психологія

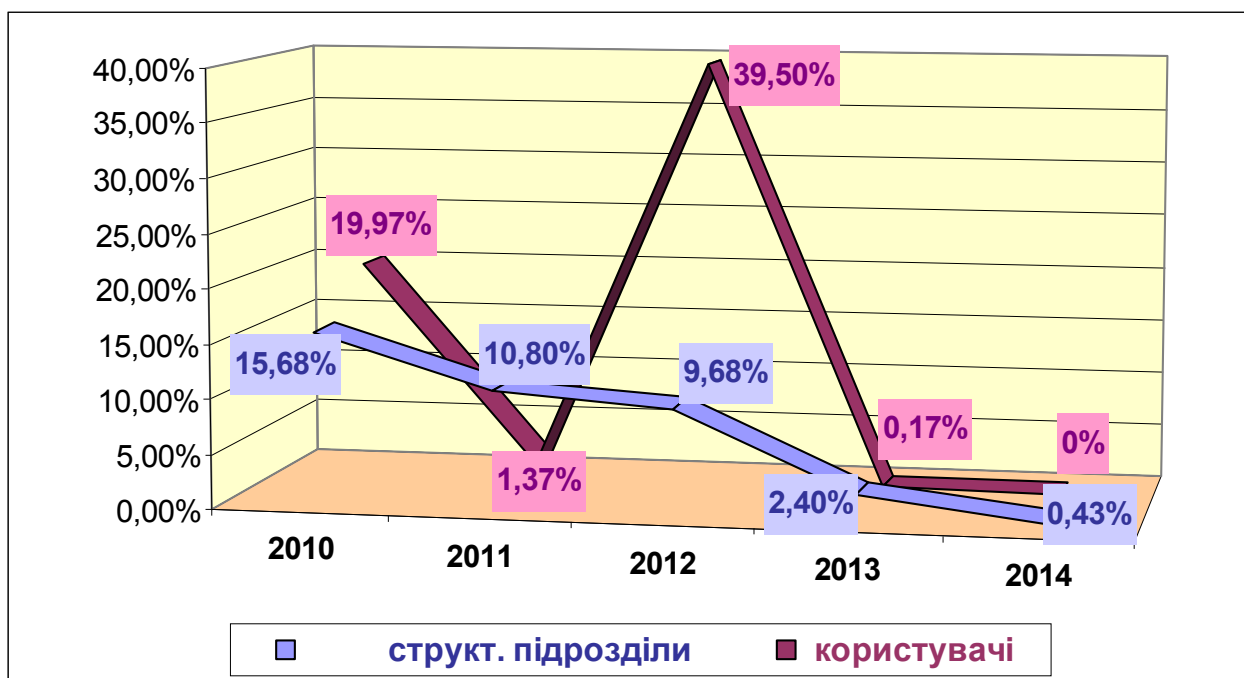

Одна з функцій відділу книгозберігання є оперативне задоволення запитів користувачів та видача документів для потреб структурних підрозділів.

У процесі дослідження було здійснено порівняльний аналіз книговидачі за двома напрямками: для потреб структурних підрозділів та за вимогами користувачів.

Аналіз книговидачі за вимогами користувачів та для потреб в структурні підрозділи в хронологічному аспекті.

Документи 2010-2014 років

Аналіз високих показників книговидачі за замовленнями користувачів дозволив виявити видання, які замовлялися найчастіше. Мала екземплярність цих видань зумовила високі відсотки книговидачі в 2010 (19,97%) та 2012 (39,50%).

Видання, які користуються постійним попитом користувачів і на які припадає значний відсоток книговидачі та їх кількість у бібліотеці:

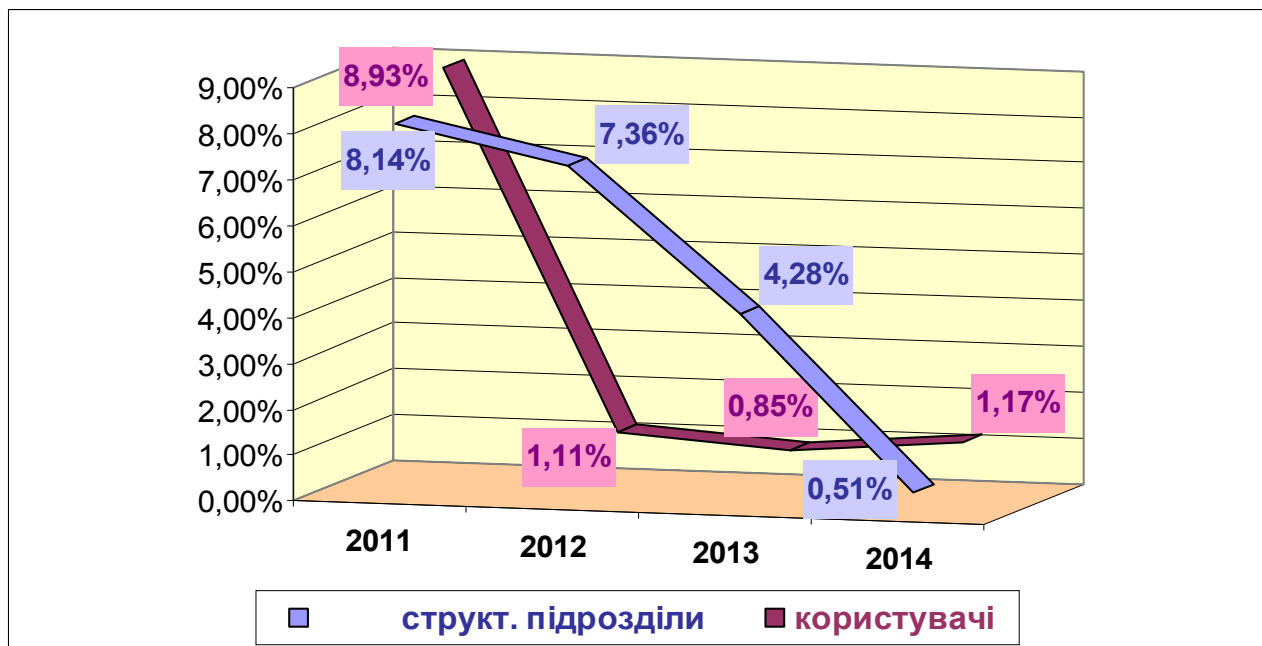
1 Атамас П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посіб. / П. Й. Атамас. – 2-е вид., перероб. і допов. – К. : Центр учбової літератури, 2010 - 392 с. (К/сх. – 1)

2 Фінансовий облік - 1: навч. посіб. / Є. Ю. Шара, О. О. Бідюк, Н. В. Гуріна, І. Є. Соколовська-Гонтаренко. – К. : Центр учбової літератури, 2012 - 408 с. (К/сх. – 1, ЧЗСЕ. – 1)

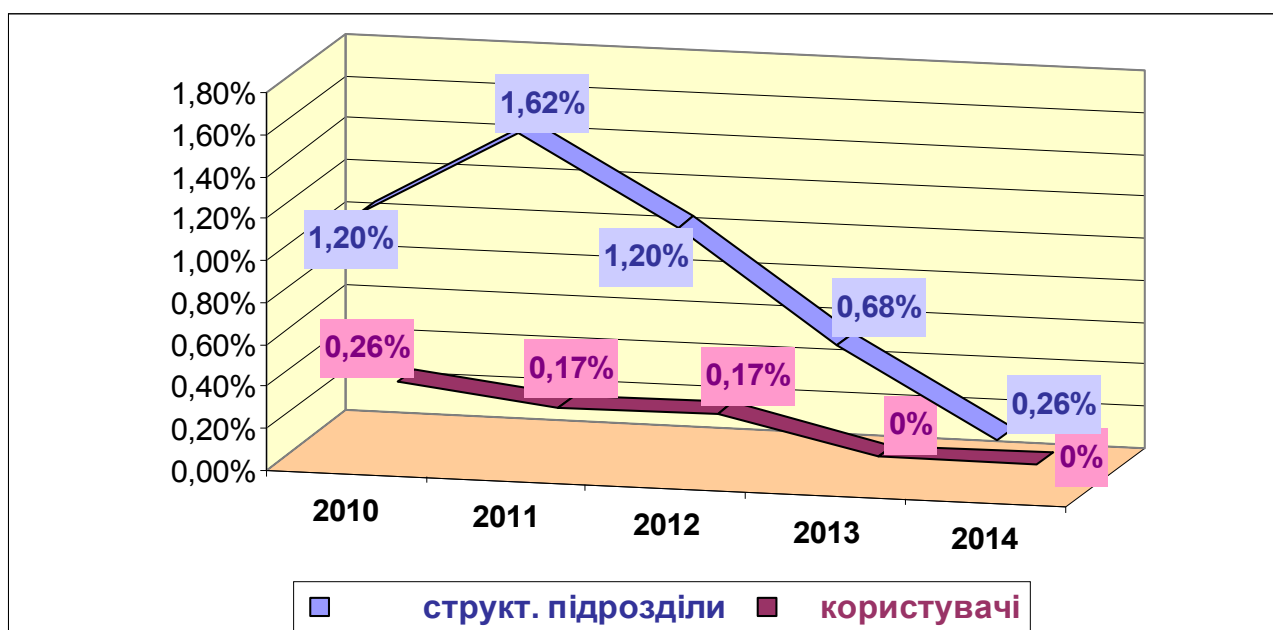
3 Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: навч. посіб. / І. В. Жолнер. – К. : Центр учбової літератури, 2012 - 468 с. (К/сх. – 1, ЧЗСЕ. – 1)

Мінімальна кількість цих документів компенсується наявністю електронних версій.

Документи в 1 примірнику (2010-2014)

Праці викладачів (2010-2014)

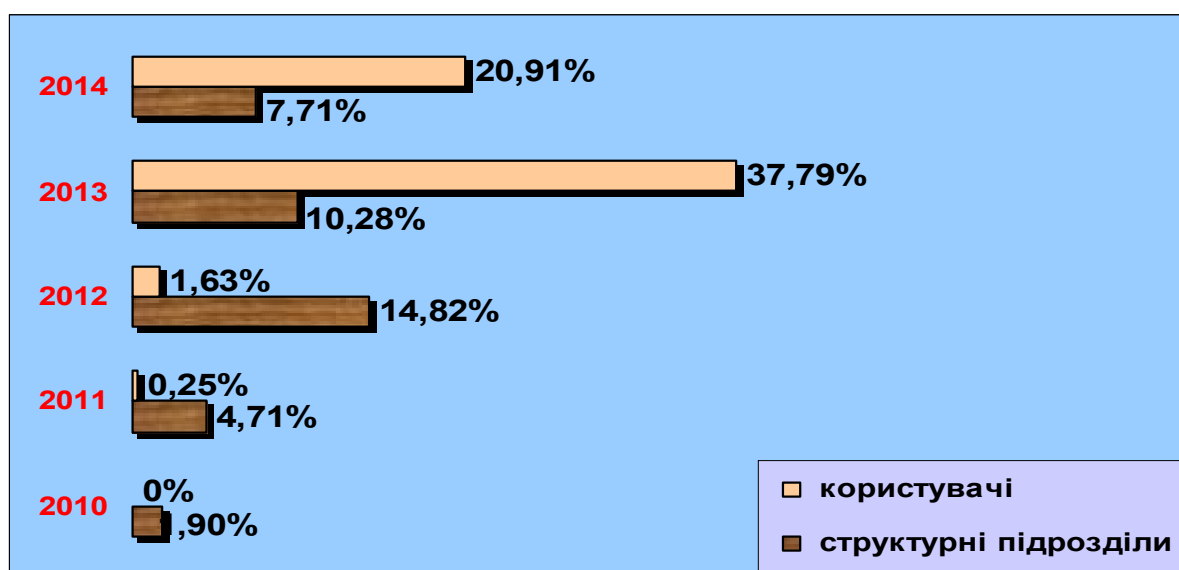
Як видно з діаграми показники книговидачі праць викладачів за вимогами користувачів значно менші, ніж показники видачі

документів для потреб структурних підрозділів. А в останні два роки взагалі праці викладачів не замовлялись користувачами. Це можна пояснити тим, що користувачі все активніше звертаються за електронними копіями документів, або скачують праці викладачів з сайту бібліотеки.

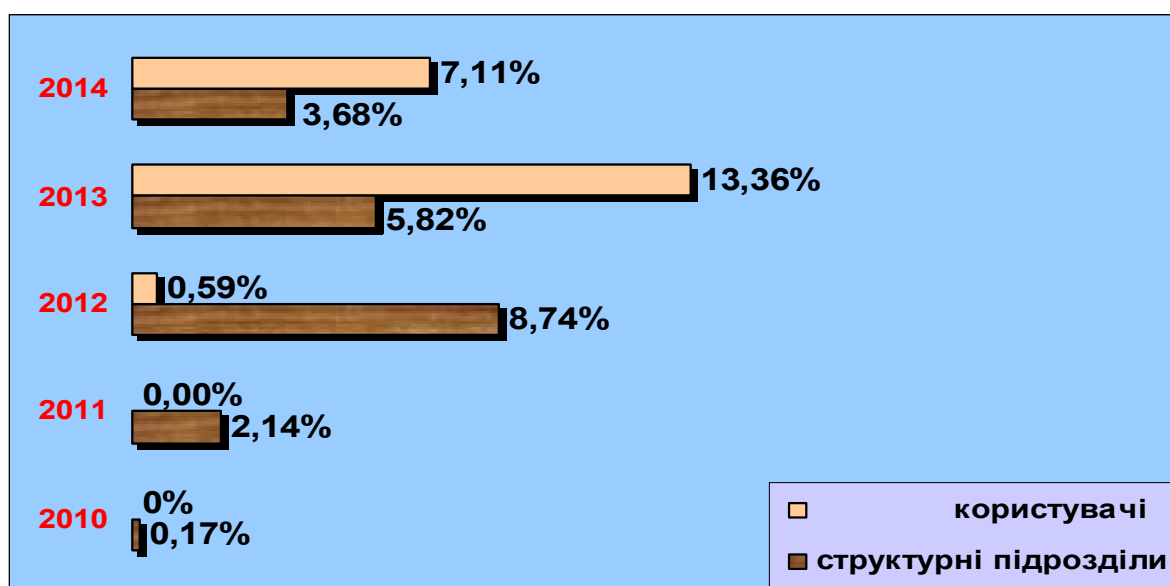
В діаграмах відображено динаміку книговидачі за період з 2010 р. по серпень 2014 р.

Аналіз книговидачі за вимогами користувачів та для потреб в структурні підрозділи за період з 2010 р. по серпень 2014 р.

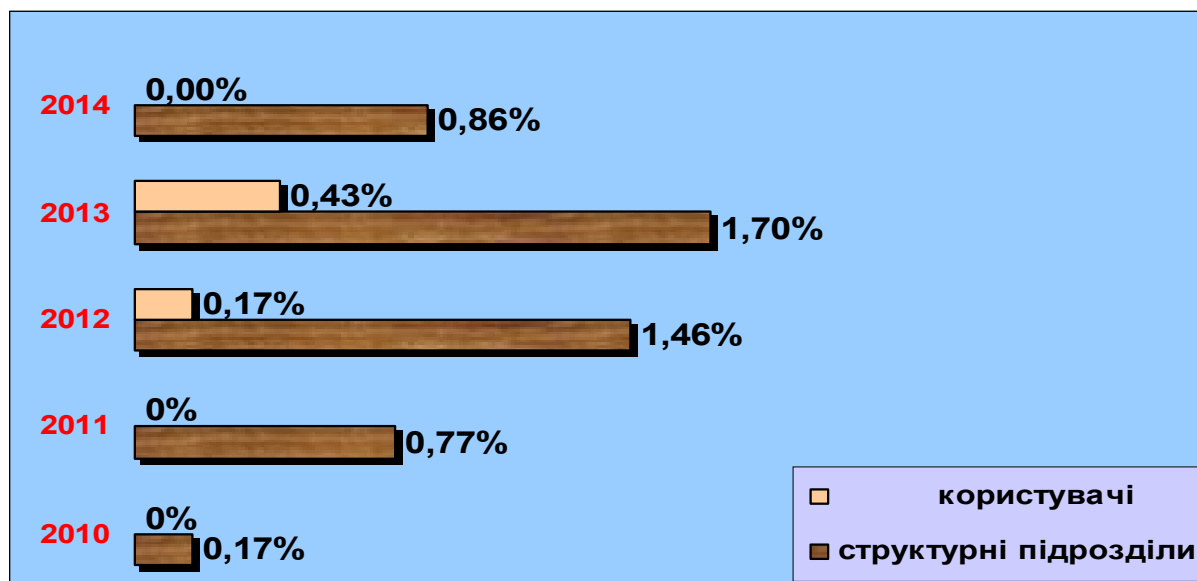
Документи 2010-2014 роки видань

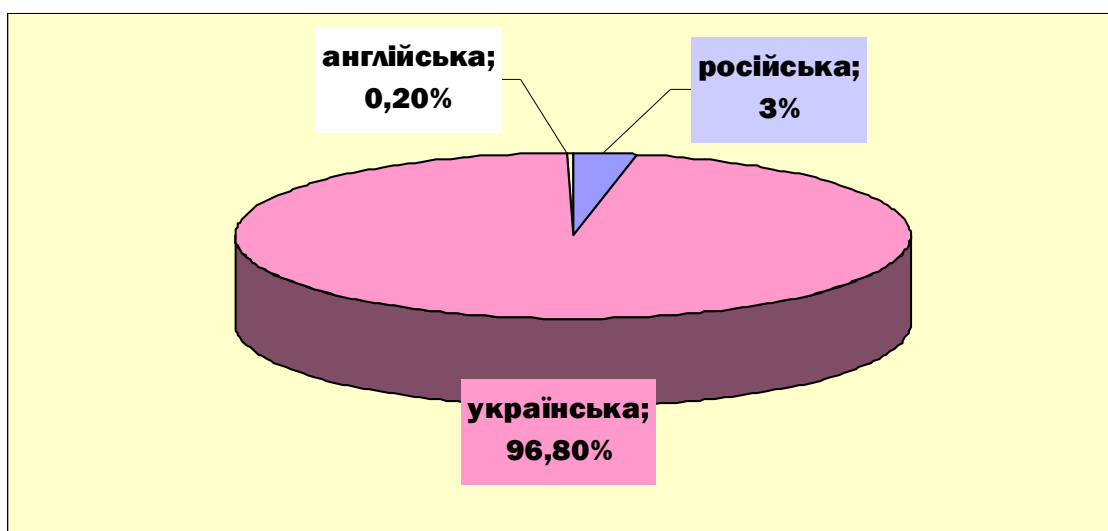
Документи в 1 примірнику (2010-2014)

Праці викладачів (2010-2014)

Характеризуючи даний фонд за мовною ознакою, можна зробити такий висновок: переважає література українською мовою (484 прим.), на другому місці – видання російською (15 прим.), на третьому – видання англійською (1 прим.) Питома вага відповідних видань кожної мовної групи відносно загальної кількості фонду показана в діаграмі.

Крім використання програмного забезпечення «УФД/Бібліотека», що дозволяє автоматизувати бібліотечно-бібліографічні процеси, бібліотека активно створює власні електронні ресурси: електронний каталог та електронну бібліотеку (читальня online) на веб-сайті науково-технічної бібліотеки.

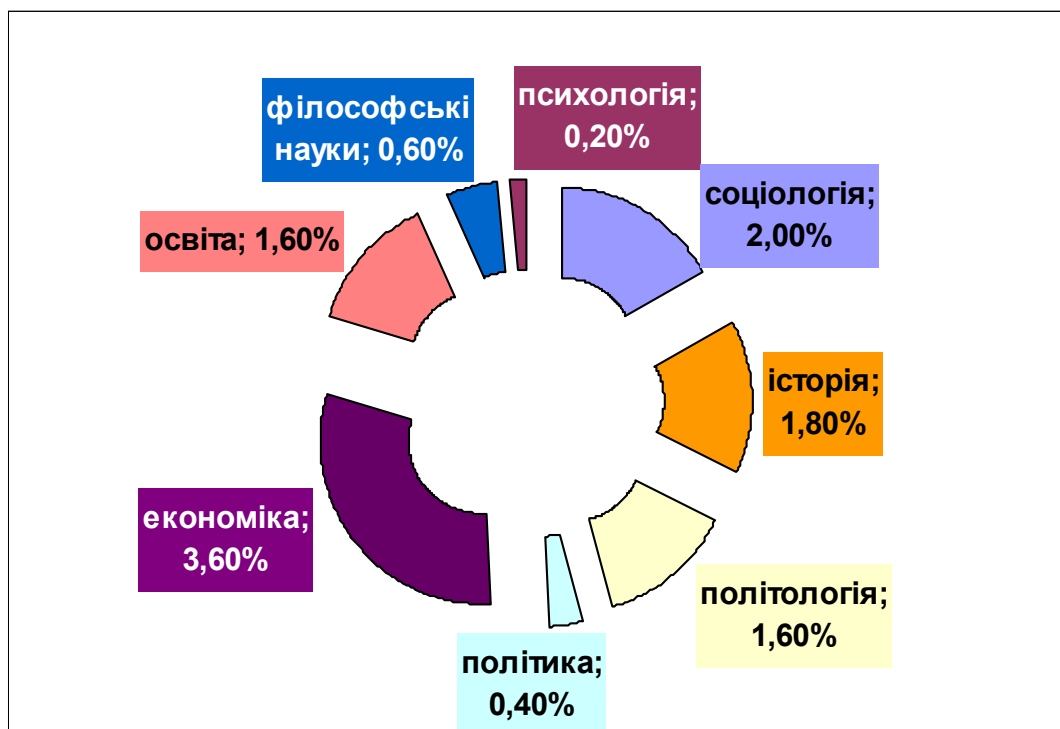
На сьогодні електронна бібліотека НТБ нараховує близько 6800 електронних копій. Процес оцифрування видань бібліотечного

фонду постійно триває. В ході дослідження було встановлено, що 7,6% від загальної кількості видань, які вивчалися, мають електронні копії. Окремо розраховувався відсоток електронних копій документів в 1 примірнику (15,79%) та праць викладачів (65,79%) до загальної кількості електронних версій документів, які досліджувалися.

В ході дослідження фонду соціально-економічної літератури (2010-2014) було визначено, що певна частина документів залишається пасивною, незважаючи на те, що комплектування фонду здійснюється відповідно до рекомендацій кафедр. Основні причини утворення *пасивної частини фонду*, який вивчається – недостатня популяризація видань та наявність цієї літератури в підсобних фондах структурних підрозділів. Відсоткова частка видань, які не використовуються до загальної кількості документів, які вивчаються складає 10%. З них 3,2% припадає на документи в 1 примірнику та 2,6% - праці викладачів.

Співвідношення пасивної частини кожного галузевого розділу до загальної кількості літератури, яка не використовується, подано в діаграмах.

Аналіз пасивної частини фонду соціально-економічної літератури (2010-2014) в галузевому аспекті

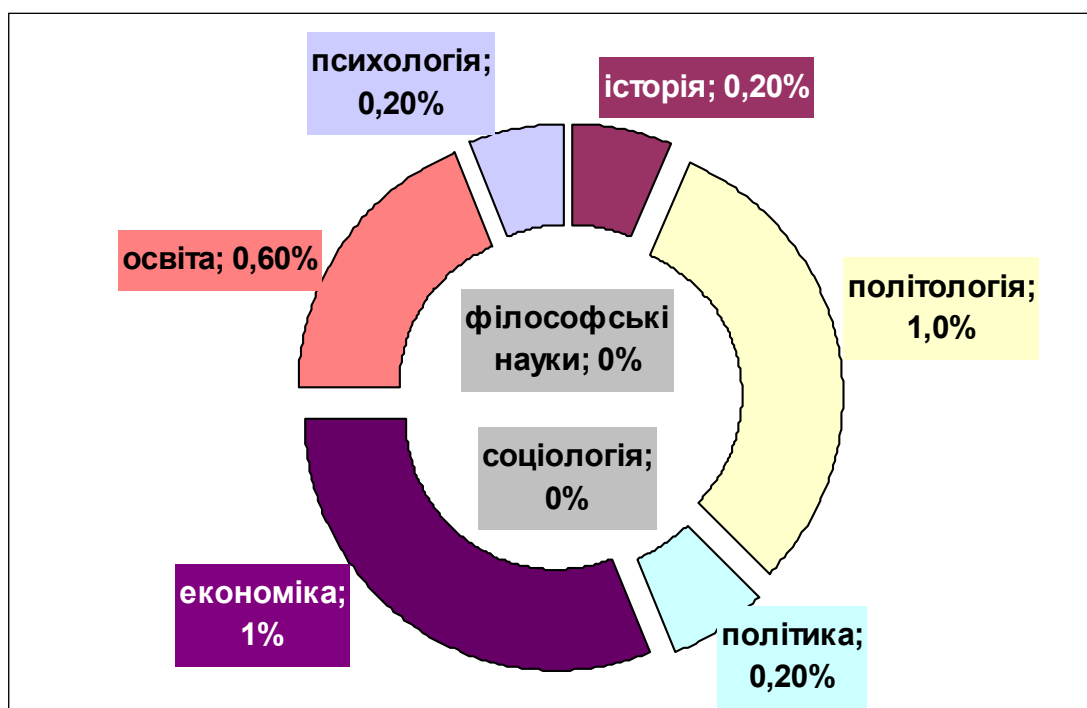
Аналіз книжкових формулярів дозволив виявити назви документів, які не втратили змістовну цінність, але не використовуються:

- 1** Бойко О. Д. Історія України: підручник / О. Д. Бойко. – 4-те вид., допов. – К. : Академвидав, 2012. – 688 с. (К/сх. – 1, УчАб. – 6)
- 2** Україна: 20 років незалежності / М. Б. Бучко, В. І. Кафарський, І. О. Андрухів, Й. М. Гах. – Івано-Франківськ, Надвірна : Надвірнянська друкарня, 2011. – 276 с. (Н.Аб. – 12, ДБВ. – 1, Х.Аб. – 1, ЧЗПВ. – 1, К/сх. – 5)
- 3** Досвід європейських університетів з комерціалізації інновацій та можливості його застосування в Україні: монографія / Шатоха В., ред. – Дніпропетровськ : Дріант, 2014. – 246 с. (Н.Аб. – 3, К/сх. – 2)
- 4** Івано-Франківщина серед регіонів України за січень - червень 2013 року: стат. бюл. / Колімбровський М. М., ред. – Івано-Франківськ : Голов. упр. статистики в Івано-Франків. обл., 2013. – 35 с. (ЧЗСЕ. – 1, К/сх. – 1)
- 5** Малімон В. І. Соціальна і гуманітарна політика [Текст] : навч. посіб. / В. І. Малімон. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 352 с. (Н.Аб. – 53, ЧЗСЕ. – 3, К/сх. – 44)
- 6** Мозгова Н. Г. Логіка: навч. посіб. / Н. Г. Мозгова. – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2011. – 248 с. (К/сх. – 1, ЧЗСЕ. – 1)
- 7** Сімейний кодекс України. – К. : Велес, 2010. – 64 с. (ЧЗСЕ. – 1, К/сх. – 1)
- 8** Солдатенко, М. М. Розвиток педагогічної майстерності викладача в умовах інформаційного суспільства: когнітивний аспект: монографія / М. М. Солдатенко. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 168 с. (Н.Аб. – 11, ЧЗСЕ. – 2, К/сх. – 2)
- 9** Теоретико-методологічні засади модернізації змісту гуманітарної освіти у вищій школі України: монографія / К. Є. Балабанова, Н. М. Дем'яненко, Н. О. Дівінська [та ін.] ; Онкович Г. В., ред. – К. : Педагогічна думка, 2013. – 282 с. (Н.Аб. – 3, ЧЗСЕ. – 1, К/сх. – 1)
- 10** Тлумачний словник з інвестування пенсійних коштів. – К., 2010. – 19 с. (ЧЗСЕ. – 2, К/сх. – 2)

11 Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали. Т. 2. Кн. 3 : (1947-1957 рр.) / Кугутяк М., ред. – Івано-Франківськ : ЛІК, 2011. –768 с. (К/сх. – 2)

12 Формирование инновационной экономики России / В. Г. Мартынов, А. В. Мурадов, В. В. Баранов [и др.]. – М. : Недра, 2011. – 547 с. (ЧЗСЕ. – 1, К/сх. – 1)

Аналіз документів в 1 примірнику (2010-2014), які не використовувались, за галузями знання

1 Математичні методи в економіці: навч. посіб. / І. С. Благун, В. П. Кічор, Р. В. Фещур, С. Й. Воробець ; Кічор В.П., ред. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2011. – 264 с.

2 Гуманітарні та соціальні науки = Humanities & social sciences: матеріали III Міжнар. конференції молодих вчених HSS-2011, Україна, Львів. – Л. : Львів. політехніка, 2011. – 376 с.

3 Дністрянський М. С. Політична географія та геополітика України: навч. посіб. / М. С. Дністрянський. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 344 с.

4 Донецький національний технічний університет.– К. : Логос Україна, 2011. – 503 с.

5 Економічна теорія. Макроекономіка: підручник / Тарасевич В.М., ред. – К. : Знання, 2012. – 206 с.

6 Зовнішньоекономічна діяльність Івано-Франківської області: стат. зб. / Костюк О. В., ред. – Івано-Франківськ : Голов. упр. статистики в Івано-Франків. обл., 2013 . – 114 с.

7 Івано-Франківщина серед регіонів України за січень - липень 2013 року: стат. бюл. / Бліннікова О. В., ред. – Івано-Франківськ : Голов. упр. статистики в Івано-Франків. обл., 2013. – 38 с.

8 Молодь Івано-Франківщини: стат. зб. / Костюк О.В., ред. – Івано-Франківськ : Голов. упр. статистики в Івано-Франків. обл., 2010. – 80 с.

9 Молодь Івано-Франківщини: стат. зб. / Бліннікова О. В., ред. – Івано-Франківськ : Голов. упр. статистики в Івано-Франків. обл., 2013. – 68 с.

10 Наука молода: до 50-річчя Терноп. нац. екон. ун-ту, зб. наук. праць молодих вчених ТНЕУ. Вип. 19. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 220 с.

11 Научная деятельность в сочетании с современными информационно-компьютерными технологиями - основной фактор инновационного развития высшего образования: материалы междунар. науч.-практ. конф. Сум. гос. ун-т, 30 нояб. - 2 дек. 2011. – 191 с.

12 Нормативно-правове регулювання надкористування: монографія / Г. Рудько, О. Миргородський, М. Курило, О. Лагода. – К. : Гіперіон, 2012. – 254 с.

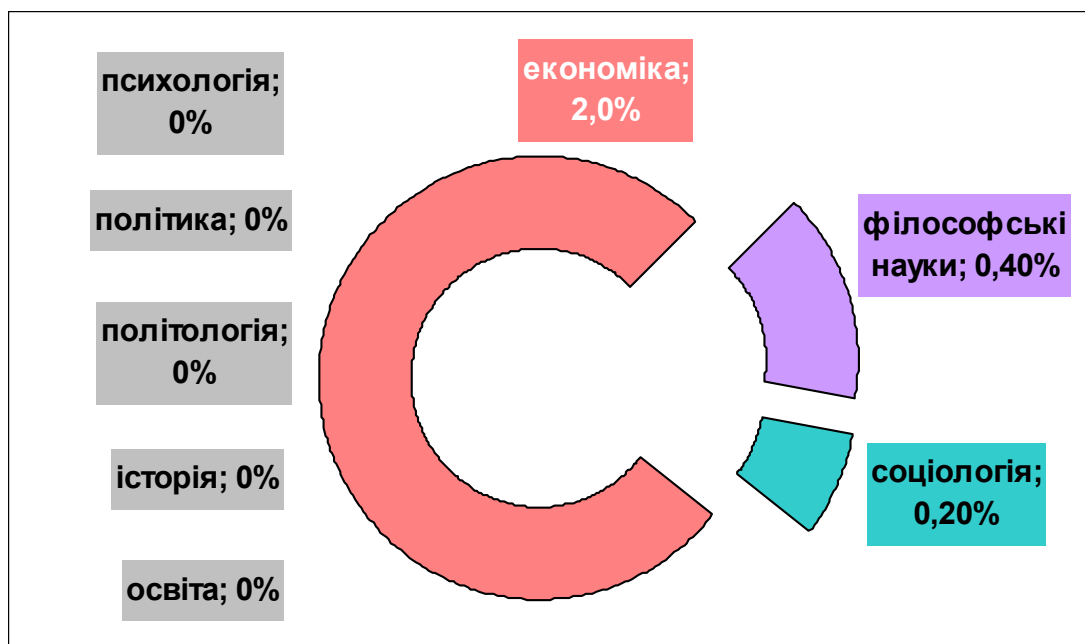
13 Отич О. М. Розвиток творчої індивідуальності студентів професійно-педагогічних навчальних закладів засобами мистецтва: монографія / О.М. Отич ; Зязюн І.А., ред. – Чернівці : Зелена Буковина, 2011. – 247 с.

14 Палій А. А. Диференціальна психологія: навч. посіб. / А. А. Палій. – К. : Академвидав, 2010. – 432 с.

15 Показники єдиного державного реєстру підприємств та організацій Івано-Франківської області станом на 1 липня 2013 року: стат. бюл. – Івано-Франківськ : Голов. упр. статистики в Івано-Франків. обл., 2013. – 15 с.

16 Що таке НАТО?: знайомство з Трансатлантичним альянсом. – Brussels - Belgium : [б.в.], 2010. – 48 с.

***Аналіз пасивної частини праць викладачів (2010-2014)
за галузями знання***

1 Андрусів У. Я. Словник з економіки інформаційної діяльності / У. Я. Андрусів, І. Б. Галюк. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 69 с. (Н.Аб. – 2, ЧЗСЕ. – 5, УчАб. – 31, К/сх. – 2)

2 Гораль Л. Т. Теорія і практика реструктуризації газотранспортної системи: монографія / Л. Т. Гораль. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 326 с. (Н.Аб. – 13, ЧЗСЕ. – 2, К/сх. – 5, УчАб. – 2)

3 Кузьмін О. Є. Конкурентоспроможність підприємства: планування та діагностика: монографія / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, О. П. Романко. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 180 с. (Н.Аб. – 7, ЧЗСЕ. – 2, К/сх. – 3)

4 Skalska D. M. Philosophy [Текст] : lectures / D. M. Skalska. – Ivano-Frankivsk : IFNTUOG, 2013. – 52 p. (Н.Аб. – 5, ЧЗПВ. – 1, УчАб. – 31, К/сх. – 3)

5 Управління витратами: навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, М. О. Данилюк, О. Г. Мельник [та ін.] ; Кузьмін О. Є., Данилюк М., ред. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. – 250. (Н.Аб. – 5, ЧЗСЕ. – 3, УчАб. – 20, К/сх. – 2)

6 Устенко А. О. Інформатизація управління виробничими: монографія / А. О. Устенко. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ Факел, 2011. – 220 с. (Н.Аб. – 8, ЧЗСЕ. – 2, К/сх. – 1)

Підсумовуючи результати дослідження можна зробити висновок, що фонд соціально-економічної літератури є активною складовою інформаційних ресурсів книгозбірні для сучасного користувача науково-технічної бібліотеки. Активна частина фонду, який вивчався, складає 90%, документи, які не використовувалися – 10%.

Реальним відображенням використання фонду є об'єм книговидачі. Обсяг книговидачі є визначальним фактором при виявленні інтенсивності використання фондів ресурсів бібліотеки.

Аналіз ефективності використання фонду за двома показниками: загальна книговидача документів 2010-2014 років та використання кожної окремої частини фонду, дозволив виявити не тільки загальну картину книговидачі, а й інтенсивність використання окремих галузевих частин фонду. Вивчення співвідношення галузевої структури книговидачі показало, що серед основних інформаційних джерел найбільш використовується економічна література.

Важливо також проаналізувати ефективність бібліотечної реклами, наскільки точно та оперативно доходить до користувачів інформація про новинки книжкового фонду, що отримує бібліотека. Особливу увагу треба приділити популяризації видань, які надходять в одному примірнику та зберігаються у відділі книгозберігання. Зокрема, спрямувати свою діяльність на більш повне розкриття наявних документних ресурсів різними формами популяризації видань: презентації книг, виставки однієї книги, виставки-реклами, друк буклетів тощо.

Для активізації використання фонду потрібно й надалі здійснювати дослідження використання окремих розділів, обертаності, виявлення причин виникнення пасивної частини, вивчати інформаційні потреби користувачів.

Основне завдання бібліотеки – не лише формування документного фонду, а й розроблення нових форм і методів доведення інформації до користувача. Формуючи свій фонд, бібліотека прагне перейти від традиційних форм до комплексного бібліотечного обслуговування, завдяки поєднанню бібліотечно-інформаційного сервісу як у традиційному, так і в автоматизованому режимі.

Як би стрімко не розвивалися інформаційні технології в галузі бібліотечної справи, як би інтенсивно ні змінювався типовидовий склад фондів у бік збільшення в ньому електронних видань, в найближчій перспективі основу фондів бібліотек все-таки будуть складати друковані видання.

Список використаної літератури

- 1 Васильченко М. П. Бібліотечні фонди: навч. посіб. / М. П. Васильченко, Н. М. Кушнарєнко, В. А. Мільман. – Х. : Основа, 1993. – 152 с.
- 2 Гриханов Ю. А. Новые тенденции в развитии библиотечных фондов // Библиотечное дело – XXI век. – 2003.– № 2 (6).– С. 130-152.
- 3 Жданова Т. А. Проблематика наукових досліджень в галузі формування фондів бібліотек: деякі акценти / Т. А. Жданова // Наук. і техн. б-ки. – 2001. – № 6. – С. 23-31
- 4 Рассохіна Н. Бібліотечний фонд: проблеми поповнення, збереження та вивчення (З досвіду Алчевської міської ЦБС) / Н. Рассохіна // Бібл. планета. – 2004. – № 3. – С. 17-19.
- 5 Столяров Ю. Н. Как сохранить библиотечный фонд – М. : Профиздат, 2001. – 256 с.
- 6 Столяров Ю. Н. Критерий эффективности библиотечного обслуживания: учеб. пособие / Моск. гос. ин-т культуры. – М., 1982. – 80 с.
- 7 Терехин В. И. Библиотечный фонд: учеб. пособие / Моск. гос. ун-т культуры. – 2-е изд., исправ. и доп. – М. : Профиздат, 2001. – 176 с.
- 8 Шелегеда В. М. Фонди обласної універсальної наукової бібліотеки: проблеми формування і збереження // Бібліотеки у створенні єдиного інформаційного простору Хмельниччини: матеріали міжвід. наук.-практ. конф. – Хмельницький, 2004. – С. 97-98.